

Cultuurbeleidsplan Lyceum Schöndeln 2019

Hoofdstuk 1. Visie op cultuureducatie

Inleiding: visie op de profilering van onze school

Onze profilering is opgezet met het doel onze leerlingen de kans te bieden zichzelf optimaal te ontwikkelen, persoonlijk en in samenwerking met anderen. Zowel in de lessen Cultuurstroom (CS) als in de lessen Onderzoek & Ontwerpen (O&O) hebben leerlingen voortdurend de ruimte om gebruik te maken van eigen en elkaars sterke punten en te werken aan eigen en elkaars zwakke punten. In die zin past het doel van onze beide profileringen goed bij de doelstellingen van Passend Onderwijs, bij het beleid van SOML inzake persoonlijk(er) leren en – meer algemeen – bij de maatschappelijke vraag naar executieve competenties.

Beide profileringen zijn ook opgezet vanuit de overtuiging dat leerlingen meer eigenaar worden van hun leerproces als het leren van leerlingen niet alleen op school plaatsvindt, maar ook daarbuiten: ‘levensecht’ noemen we dat. In het onderwijsconcept van Technasium is deze insteek gewaarborgd in de opzet van het programma: opdrachten aan leerlingen worden altijd gegeven door externe partners, meestal uit het bedrijfsleven. In het kader van die levensechtheid is de eindopdracht van onze cultuurstroom in klas 3 het ontwerpen en uitvoeren van een Gesamtkunstwerk. Op de weg daarnaartoe maken leerlingen kennis met vele professionals in de wereld van cultuur en kunst.

Doel van onze profilering is echter eerst en vooral leerlingen in een houding te zetten waarin onze kernwaarden ‘merkbaar / meetbaar’ zijn: leerlingen zijn nieuwsgierig, in staat om hun eigen leren en hun eigen gedrag te sturen en hebben vertrouwen in zichzelf en anderen. Dit beleidsplan sluit daarmee naadloos aan op onze visie op leren, zoals die te vinden is op onze [website](#).

Docenten hebben een voorbeeldrol in het voordoen van deze houding, niet alleen in de lessen profilering maar in alle lessen. Bovendien wordt tijdens de lessen profilering in de onderbouw weliswaar een basis gelegd voor de genoemde houding van leerlingen, maar dient die houding in de tweede fase verder uitgebouwd te worden, bij het vak CKV maar ook bij andere vakken dan O&O of de andere kunstvakken.

Visie op de rol van Bèta en Cultuur in ons onderwijs

In ons onderwijs spelen we in op de ontwikkeling van creativiteit. Creativiteit is het vermogen om iets nieuws te scheppen door originele verbanden te leggen. Nieuwsgierigheid, vasthoudendheid, vindingrijkheid, samenwerking en discipline¹ zijn belangrijke aspecten van creativiteit. Creativiteit is van betekenis bij alle vakken en beperkt zich niet tot de kunstvakken: het oplossen van wiskundige vraagstukken vergt creativiteit, net als het ontwerpen van een argumentatie bij een filosofisch vraagstuk of het bedenken van een handige proefopstelling bij natuurkunde. Creativiteit is essentieel bij het omgaan met de uitdagingen van een steeds complexere samenleving. Door creativiteit te stimuleren bij onze leerlingen hopen wij hen beter voor te bereiden op en meer kansen te bieden

¹ Aspecten van creativiteit afkomstig uit blog op Blogcollectief Onderzoek Onderwijs, Van der Wateren, D. (2013) Nieuwe methode om creativiteit bij leerlingen te meten. Aspecten zijn gebaseerd op onderzoek van Lucas, B, Claxton, G & Spencer(2013) . Progression in student creativity in school: first steps towards new forms of formative assessments, OECD Education Working Paper No. 86

voor de toekomst. Op onze school kunnen zij hun creatief vermogen met name op het terrein van cultuur en bèta ontwikkelen.

Lyceum Schöndeln is een erkende Cultuurprofielschool: kunst en cultuur vormen een integraal onderdeel van het onderwijsaanbod. Cultuur biedt door normen, waarden en gedrag betekenis aan ons leven. Het is de specifieke manier waarop mensen, in hun denken en handelen, betekenis geven aan de werkelijkheid en haar ook zo nodig aanpassen aan nieuwe behoeften en omstandigheden. Kunst is een onderdeel van cultuur. Wij willen onze leerlingen laten kennismaken met en liefde bijbrengen voor uiteenlopende vormen van kunst en cultuur.

In onze Cultuurstroom ontwikkelen leerlingen door ervaringen met waarneming, verbeelding, conceptualisering en analyse² van kunst en cultuur hun vaardigheden en ontdekken zij hun talenten. De school biedt een rijk aanbod aan kunstdisciplines (muziek, beeldend, drama, dans, media), waar alle leerlingen in de onderbouw mee kennismaken. De school wil een broedplaats zijn voor talent; leerlingen krijgen daarom binnen en buiten het lesprogramma ruimte om zichzelf op creatieve wijze uit te drukken en te laten zien.

Lyceum Schöndeln speelt ook een actieve rol in het culturele speelveld van de stad. Er wordt samengewerkt met wijkcentra, amateurkunstenaars, professionele kunstenaars, musea, bibliotheek, theaters en kunstopleidingen. Zij leveren een bijdrage aan de invulling en ontwikkeling van het curriculum van CS, bijvoorbeeld door gastlessen, excursies en stageplekken te bieden.

Onze school is daarnaast erkend als Technasium. Dit is een vernieuwende onderwijsstroom waarbij leerlingen kennismaken met de fascinerende wereld van wetenschap en technologie. Via het vak O&O werken leerlingen projectmatig in kleine groepen aan levensechte probleemstellingen, geformuleerd door bedrijven en organisaties uit de buurt. Aan het einde van een project presenteren zij de resultaten van hun werk aan de opdrachtgever. De docenten zijn actief binnen deze projecten als coach. Leerlingen leren zo kennis uit de exacte vakken in samenhang toe te passen bij praktische vraagstukken. Zij zien het belang van die vakken voor de (beroeps)praktijk en leren projecten op een wetenschappelijke manier te onderbouwen en aan te pakken. Zij kunnen oefenen met vaardigheden als samenwerken, plannen, doorzetten, presenteren en creatief zijn bij het vinden van oplossingen.

Bovenstaande visie leidt tot onderstaande opdracht aan de beide profileringen van onze school, in het kader van de doelstellingen van de school als geheel. De schoolleiding dicht onze profilering met bèta en cultuur met name een belangrijke rol toe bij de realisatie van de hoofddoelen 2 tot en met 4 in de onderbouw:

2. Op LS leren leerlingen altijd vanuit een context (en leeromgeving) die verwondering, nieuwsgierigheid, plezier en motivatie om te leren genereert.
3. Op LS leren leerlingen het eigen leerproces te sturen met behulp van feedback en feedforward door de docent en / of medeleerlingen, op basis van de resultaten van formatief evaluerende werkvormen.
4. Op LS leren leerlingen keuzes te maken met betrekking tot de tijd waarbinnen en de wijze waarop ze leerstofdoelen en specifieke eigen doelen waarmaken.

² Deze termen komen uit: Cultuur in de spiegel, naar een doorlopende leerlijn cultuuronderwijs. Van Heusden, 2010.

Lyceum Schöndeln wil dus leerlingen afleveren die voldoen aan de competenties³ en houdingen zoals gehanteerd bij O&O en CS.

Formeel is de opdracht gericht aan de profielcoördinatoren: zij worden immers gefaciliteerd. Wij verwachten dat deze coördinatoren handelen conform onze visie op leidinggeven, zoals geformuleerd in het [jaarbeleidsplan](#) in het hoofdstuk Personeelsbeleid. Een lid van de schoolleiding treedt op als functioneel leidinggevende. Het jaarbeleidsplan waarnaar hier verwezen wordt, is toegevoegd als PDF.

Opdracht

1. Uit feedback van leerlingen en ouders blijkt dat de visie zoals in dit stuk beschreven door leerlingen en ouders niet steeds beleefd wordt als een belangrijk doel van ons onderwijs op Lyceum Schöndeln. Deze constatering wordt ook gedaan in de adviesbrief van de Stichting Technasium dd. 22 juni 2017. Wij verwachten van onze profilering dat in communicatie met collega's, (toekomstige) leerlingen en met de buitenwacht deze naar onze overtuiging belangrijke leerdoelen en de rol van onze profilering daarin nog beter zichtbaar worden. We zijn tevreden als uit de jaarlijkse docentenscan blijkt dat Cultuurstroom en O&O bovengemiddeld scoren op vragen die rechtstreeks verband houden met bovengenoemde hoofddoelen van de school en als leerlingen kunnen benoemen op welke manier de manier van werken bij Cultuurstroom en O&O hen helpt bij andere vakken.
2. In het verlengde van bovenstaande verwachten wij van onze profilering dat leerlingen een manier van werken aangeleerd krijgen waarin zij kunnen groeien in bovenstaande doelen. Vanuit het perspectief van de schoolleiding is in dezen niet zozeer de inhoud relevant maar de manier van werken. De huidige grote nadruk op de inhoudelijke expertise van de docent bij de organisatie van onze profilering is volgens ons een belangrijke verklaring voor het gebrek aan evenwicht tussen jongens en meiden bij O&O en Cultuurstroom. We verwachten daarom dat een organisatievorm ontwikkeld wordt waarin:
 - a. onze leerlingen nog steeds in aanraking komen met de voor onze school zo belangrijke inhoud van O&O en Cultuurstroom en daarmee groeien in de in de inleiding van dit stuk genoemde vaardigheden en houdingen;
 - b. er niet voortdurend behoefte is aan specifieke (vak)expertise.
3. We verwachten dat onze school kan beschikken over een breed netwerk met de (creatieve) industrie en culturele en exacte vervolgoopleidingen. Mensen uit dat netwerk leveren een bijdrage aan ons onderwijs, liefst ook bij andere vakken dan cultuurstroom en O&O. De schoolleiding is zeer bereid om hierop mede te sturen, vanuit de algemene doelen van onze school.
4. We verwachten dat de basis in vaardigheden en houdingen zoals die in de onderbouw gelegd is, een vervolg krijgt in de tweede fase. Dat er ruimte is voor meer samenwerking met andere vakken werd al geconstateerd in de brief van de VCPS dd. 19 maart 2014. De schoolleiding is zeer bereid om hierop mede te sturen, vanuit de algemene doelen van onze school.

³ In de bijlage het houdingenformulier van de CS en de competentiekaarten van O&O.

5. We verwachten dat de cultuursectie en de sectie O&O plannen opstellen die deze opdracht een invulling geven met concrete activiteiten en met een planning in de tijd. Deze plannen zijn, samen met ons jaarbeleidsplan en deze opdracht, input voor de kwaliteitsonderzoeken door respectievelijk de VCPS en de Stichting Technasium. Op grond van een opmerking van de VCPS doen wij de aanbeveling om leerlingen te betrekken bij het opstellen van deze plannen. De plannen behoeven instemming van de schoolleiding.
6. We verwachten dat visitaties door de VCPS en reviews door de Stichting Technasium met positief gevolg worden afgesloten. Het is daarom noodzakelijk om de volgende documenten in de opdracht te betrekken:
 - het verslag van het adviesgesprek met de Stichting Technasium dd. 22 juni 2017.
 - de review Technasium van 2014.
 - de visitatie door de VCPS in 2014.

Hoofdstuk 2. Cultuureducatie in de programmering

Vaardigheden O&O en Cultuurstroom (VOC)

Waarom?

Aanleren vaardigheden die vanaf periode 2 nodig zijn bij Cultuurstroom en Onderzoek & Ontwerpen. Geleerde vaardigheden, zoals zoekvaardigheden op internet en presenteren, kunnen ook toegepast worden bij vele andere vakken.

Wie?

Leerlingen brugklas periode 1: 2 x 90 minuten per week.

Wat?

Veiligheid- en machine-instructie, zoekvaardigheden internet, creatieve technieken, schetsen, doolhof maken, Google Suite, PowerPoint en Prezi en presenteren. Materiaal wordt door de leerlingen verzameld in hun portfolio.

Cultuurstroom (CS)

Waarom?

Wij willen dat leerlingen middels de kunstzinnige vakken zich ontwikkelen in de houdingen: samenwerken, creatief denken, feedback, plannen en organiseren, kennis vergaren en nieuwsgierigheid.

Middels een houdingenformulier (zie bijlage 1) kunnen leerlingen zien welke gedragingen hierbij horen en waar ze staan in hun ontwikkeling. Ditzelfde houdingenformulier gebruikt het cultuurteam om leerlingen feedback te geven.

We willen tevens een leerling kweken die verantwoordelijkheid neemt voor het eigen leerproces, rekening houdt met verschillen van mensen en mede verantwoordelijkheid neemt voor een veilige en prettige leeromgeving. Ook staat deze leerling open voor de wereld om hem heen, ook buiten het schoolgebouw.

Wie?

Leerlingen brugklas periode 2,3 en 4: 90 minuten per week.

Leerlingen 2de klas, die gekozen hebben

voor CS, het gehele schooljaar: 2 x 90 minuten praktijk en 45 minuten theorie.

Leerlingen 3de klas, die gekozen hebben voor CS, het gehele schooljaar: 2 x 90 minuten praktijk en 45 minuten theorie.

Hoe?

Binnen de cultuurstroom in de brugklas en in de tweede klas werken we met 4 disciplines die elkaar afwisselen in een carrouselvorm: CS Beeldend, CS Muziek, CS Studio en CS Drama. Dit is het telkens het middel om aan de houdingen te werken. Gedurende iedere periode heeft een cultuurklas een andere discipline: er zijn dan ook 4 periodes in een schooljaar.

Een periode start met een entree: een moment waarop leerlingen in aanraking komen met het werkveld binnen de culturele/kunstsector of met een culturele activiteit.

Aan het einde van de periode is er een afsluiting en presenteren leerlingen hun 'product' aan de andere cultuurstroomklassen en -docenten van dat leerjaar.

De periode tussen entree en afsluiting is een verdieping in één van de vier disciplines: we noemen dit dan ook het EVA-principe.

De docenten zijn coaches die leerlingen stimuleren om zich steeds verder te ontwikkelen in de houdingen. Soms doen zij dit door middel van het geven van voorbeelden, soms door opdrachten, maar vooral door leerlingen veel zelf te laten onderzoeken en (door) te laten ontwikkelen. De leerlingen zelf spelen hierin ook een belangrijke rol: zij geven zichzelf en elkaar opbouwende feedback en feedforward.

In de derde klas werken wij ernaar dat alle disciplines veel meer gecombineerd gaan worden.

Leerlingen van verschillende klassen en leerniveau's worden in de loop van het schooljaar gemengd en vervolgens wordt met alle leerlingen uit een geheel leerjaar één Gesamtkunstwerk gemaakt. Tot januari werken we binnen een idee-carrousel, waarin de benodigde vaardigheden worden aangeleerd, zoals scriptschrijven, kostuummateriaal maken, muziek maken vanuit een thema, veilige constructies voor een decorstuk bedenken, leren decorstukken multi-inzetbaar maken, enzovoorts. Daarna start het daadwerkelijke maken van de productie.

We werken naar een echt Gesamtkunstwerk, zodat niet één discipline leidend is, maar dat de disciplines elkaar gaan inspireren en beïnvloeden. Zij leren meteen (opnieuw, maar op een andere wijze) dat samenwerken, creatief denken, feedback, plannen en organiseren, nieuwsgierigheid en kennis vergaren noodzakelijk zijn.

Wat?

BRUGKLAS

Leerlingen gaan per periode met een andere discipline aan de slag. Iedere klas wordt door de roosterkamer willekeurig ingedeeld bij de disciplines in de 3 periodes die er nog over zijn na de

eerste periode VOC. Er is dus altijd één discipline die een leerling niet aangeboden krijgt in de brugklas. Aan het einde van elke periode schrijven de leerlingen een reflectieverslag waarin ze terugkijken op hun eigen ontwikkeling in de houdingen en waarin ze ook vooruit kijken naar de volgende periode (formuleren van werkpunten). Middels het verslag leren ze ook hun mening te geven en deze te onderbouwen met argumenten. Er wordt gewerkt met een reader, waarin van alles te vinden is omtrent de lessen zoals het houdingenformulier, achtergrondinformatie over de verschillende disciplines, mogelijke lesopdrachten, uitleg over het maken van een reflectie, enzovoorts.

- CS Drama:

Leerlingen krijgen de opdracht om aan het einde van de periode als gehele groep een verhaal te vertellen zonder woorden te gebruiken, dus enkel door middel van fysiek spel. Soms wordt er een tussentijdse verteller aan toegevoegd bij ingewikkelde verhalen. De nadruk ligt hier op de houdingen: nieuwsgierigheid in elkaar, creatief denken (hoe vertel je iets met je lijf), samenwerken, feedback geven op elkaar en zaken verbeteren en kennis vergaren (hoe maak je een interessante fysieke presentatie voor publiek).

- CS Beeldend:

De leerlingen krijgen de opdracht om met de gehele groep één kunstwerk te maken. In de 3 periodes doen we dat telkens op een andere manier, met andere gereedschappen en technieken. Er wordt zodoende aan alle houdingen gewerkt: samenwerken, nieuwsgierigheid naar wat de ander bedenkt en toevoegt aan het kunstwerk, feedback geven op elkaar en elkaars werk en kennis vergaren (hoe maak je een interessant kunstwerk samen met de hele klas).

- CS Muziek:

Centraal staat het verhaal van Iphigeneia, gelinkt aan de *Schilderijtentoonstelling* van M. Moussorgsky. Een aantal schilderijen uit de collectie van de schilder Hartman is door de Russische componist omgezet in muziek....programmatische muziek: muziek n.a.v. een 'buitenmuzikaal gegeven'. De leerlingen zetten hun eerste stappen in het componeren van een stukje muziek, ze krijgen daarbij een tweetal toonreeksen aangereikt, alsook een aantal ritmische 'bouwstenen', om enig houvast te bieden. Personages uit het 'Iphigeneia-verhaal' worden zo getransformeerd naar klank. De leerlingen voeren dit in concertante vorm uit. Zijdelings spelen houdingen een rol: nieuwsgierigheid in elkaar, creatief denken (hoe vertel je iets met klank: snel/langzaam, hoog/laag etc. geassocieerd met karakter/emotie), samenwerken, feedback geven op elkaar en zaken verbeteren en kennis vergaren.

- CS Studio:

De leerlingen krijgen de opdracht om met een groepje van 3 leerlingen een stop-motionfilm te maken. Het thema van de stop-motion is iedere periode verschillend. De leerlingen maken zelf het decor en zorgen zelf voor poppetjes/dieren enz. In de les worden alle filmpjes bekeken en geven de leerlingen feedback op elkaar. De leerlingen kiezen zelf de beste 5 filmpjes die in de aula vertoond worden tijdens de afsluiting. De nadruk ligt op de houdingen samenwerken, plannen & organiseren en feedback geven.

Wat?

TWEDE KLAS

Leerlingen gaan per periode met een andere discipline aan de slag. Aan het einde van het schooljaar heb je alle disciplines gehad (Beeldend, Muziek, Studio en Drama). Net als in de brugklas schrijven

leerlingen aan het einde van elke periode een periodereflexie waarin ze terugkijken op hun eigen ontwikkeling in de houdingen en waarin ze ook vooruit kijken naar de volgende periode (formuleren van werkpunten). Middels het verslag leren ze ook hun mening te geven en deze te onderbouwen met argumenten.

- CS Drama:

Praktijk:

De leerlingen krijgen de opdracht om aan het einde van de periode als gehele groep een presentatie geven. Er mag in gesproken worden. Ze moeten werken met een gezamenlijk onderwerp dat ze als groep kiezen. Iedereen moet een even groot aandeel hierin hebben. Ze moeten ook letten op de vormgeving en muzikaliteit van de presentatie.

Theorie:

Als voorbereiding op het Gesamtkunstwerk van de derde klas gaan we in dit theorie-uur naar een gezamenlijk vakjargon, zodat in het daaropvolgende schooljaar de kostuum-, decor-, muziek- en drama-groep dezelfde taal spreken. In de theorie zoomen we in op: wat is theater, de disciplines, de theatergebouwwormen door de eeuwen heen, hoe is het theater ontstaan, het gebruik van licht, de functie van kleuren, het gebruik van vormgeving en microfoons.

- CS Beeldend:

De leerlingen krijgen de opdracht om aan het einde van de periode in groepjes een presentatie te geven. Ze werken als hele groep aan een gezamenlijk onderwerp met een speciale techniek die niet bij de gebruikelijke beeldende vorming lessen aan de orde komt. Voorbeeld technieken zijn schminken, pulp, solderen, plastic smelten, kostuum en sieraden maken. Deze techniek is elke periode anders zodat er in het derde jaar expertise is in verschillende technieken. Iedereen houdt door middel van foto's maken bij wat zijn aandeel in het werk is.

Theorie:

Omdat er bij de VOC in de brugklas aandacht besteed is aan schetsen van de basis-vormen gaan we tijdens het theorie uur hier verder op in. We gaan de basis-vormen ruimtelijk leren tekenen. Dit doen we door middel van plasticiteit, slagschaduw en gebroken schaduw toe te voegen. Vanuit de basis vormen leren de leerlingen elk ander idee ruimtelijk te tekenen.

- CS Muziek:

Van niets tot band.

Praktijk:

De leerlingen presenteren aan het einde van de periode een zelfgeschreven nummer in bandvorm. Ze kiezen hierbij zelf een instrument, leren dit te bespelen, verzinnen partijen voor in het nummer, schrijven eventueel een tekst en leren samenspelen in een band. Enkele leerlingen zullen een nummer produceren m.b.v. een computer.

Theorie:

In deze lessen staat de houding creatief denken en out of the box denken centraal.

Leerlingen leren om bepaalde buitenmuzikale ideeën om te zetten in muziek. Ze gaan bestaande muziek en songteksten analyseren om te ontdekken hoe professionele muzikanten dit doen. Ook wordt er gekeken naar de functie van muziek bij andere disciplines, bijvoorbeeld film. Dit is allemaal tevens ter voorbereiding op het GKW in klas 3, waarbij ze in staat moeten zijn om de discipline muziek op een creatieve manier te koppelen aan andere disciplines.

- CS Studio:

Praktijk:

De leerlingen krijgen een opdracht van een opdrachtgever. Al enkele schooljaren werken we hiervoor samen met de gemeente Roermond, afdeling cultuur en onderwijs. Levensechte opdrachten vormen dus de basis van CS Studio. Een voorbeeld hiervan is het maken van promotiefilms gericht op jongeren voor de verschillende culturele instellingen van Roermond, zoals het Cuypershuis, de Oranjerie, ECI Cultuurfabriek en Bibliorura. Daarnaast bedenken de leerlingen ook een nieuwe activiteit voor de culturele instellingen die speciaal gericht is op jongeren.

Theorie:

Omdat het zoeken, vinden en verwerken van informatie een belangrijk onderdeel is van CS Studio in klas 2 gaan we verder met het uitdiepen van de zoekvaardigheden op internet en leren de leerlingen meer over de betrouwbaarheid van informatie op internet en hoe ze deze informatie kunnen verwerken.

Wat?

DERDE KLAS

Alle leerlingen uit dit leerjaar krijgen in de eerste lesweek gezamenlijk uitleg over hoe het schooljaar in elkaar zit en ze krijgen een trainingsopdracht met de gehele groep. Dit kan bijvoorbeeld een mob-move zijn. Leerlingen gaan gelijk ervaren wat het is om in zo'n grote groep samen te werken. Dit is een goede oefening voor het samenwerken voor het Gesamtkunstwerk. Er wordt gewerkt met een reader, waarin van alles te vinden is omtrent de lessen zoals het houdingenformulier, achtergrondinformatie over de verschillende disciplines, mogelijke lesopdrachten, uitleg over het maken van een reflectie, enzovoorts.

- Praktijkuren: 2 x 90 minuten.
- Na de eerste week start de driewekelijkse idee-carrousel. Iedere drie weken hebben de leerlingen decor, kostuum, script en muziek in de carrousel.
Doel is dat leerlingen gaan nadenken wat nodig is om een goed idee te verzinnen in de verschillende disciplines, wat nodig is om een goed product af te kunnen leveren en te bedenken hoe dit straks in het grote geheel te passen. Leerlingen die zich bovengemiddeld inzetten en een grote ontwikkeling doormaken, kunnen een pluim verdienen. De pluimen geven de leerling aan het einde van de carrousel een voordeel. Voorbeeld: als een leerling een pluim bij de carrousel script heeft gekregen, mogen zij deze inzetten bij de sollicitaties naar de disciplines in het Gesamtkunstwerk. De pluim geeft voorrang om dan ook daadwerkelijk bij de discipline drama ingedeeld te worden.
- Na de carrousel vinden de sollicitaties plaats naar één van de disciplines binnen het Gesamtkunstwerk: performance drama, performance muziek, vormgeving kostuum en vormgeving decor.
Doel is dat de leerlingen zichzelf zo goed mogelijk aan de klas presenteren en uitleggen waarom juist zij geschikt zijn voor de discipline van hun keuze. Nadat elke leerling zich heeft gepresenteerd, probeert de klas een gelijke verdeling van leerlingen te maken over de 4 disciplines, waarin de kwaliteiten van hun klasgenoten voorop staan. Leerlingen met een pluim zijn verzekerd van de plek van hun keuze.
- De lessen gedurende de rest van de schooljaar zijn bedoeld voor de voorbereiding, het maken en de uitvoering van het Gesamtkunstwerk dat jaarlijks een ander thema/verhaal

heeft. Elke leerling is dan ingedeeld bij 1 van de 4 disciplines en werkt toe naar het Gesamtkunstwerk.

Doel is dat de leerlingen de diepte ingaan bij de discipline naar keuze. Bovendien is dit dé kans om te laten zien hoe je je ontwikkelt en ontwikkeld hebt in de houdingen.

Samenwerken is hier een hele belangrijke houding, omdat de 4 disciplines samen tot één eindresultaat moeten komen. Aan alle andere houdingen, zoals creatief denken, feedback en plannen en organiseren wordt ook volop gewerkt. Eind mei of begin juni vindt dan ook daadwerkelijk het Gesamtkunstwerk plaats: leerlingen voeren een generale op in de middag voor de tweedeklassers Cultuurstroom en 's avonds komen hun ouders kijken. Leerlingen ervaren hoe het gaat als je een multidisciplinaire productie op de planken brengt en wat daar allemaal bij komt kijken, van catering tot floormanagement en van timing tot het in ontvangst nemen van een applaus. Het schooljaar wordt afgerond met eindgesprekken die zich met name richten op de ontwikkeling in de houdingen: wat heb je nu na 3 jaar Cultuurstroom geleerd.

- Theorie-uren: 1 x 45 minuten.
- Elke week is er een theorie-uur waarin leerlingen aan de slag gaan met de kenmerken en verschillende genres van disciplines als dans, kostuum, muziek, film, etc. Ook leren ze m.b.v. IDEE-kaarten creatief denken, werken ze al aan een basisidee voor programmaboekje, flyer en poster en bereiden ze hun sollicitaties voor. Ook de tussen- en eindreflectie over de houdingen wordt hier gemaakt.

Doel is dat de leerlingen kennis vergaren over het maken van ideeën en over de disciplines die ze weer kunnen gebruiken in het voorbereiden, maken en uitvoeren van een Gesamtkunstwerk. Voor de reflectie op hun ontwikkeling in de houdingen is het van belang dat ze hun CS-klapper meenemen en ontdekken wat ze eigenlijk allemaal al gedaan hebben waarmee ze aan hun houdingen hebben gewerkt. Ze proberen ook bewijzen aan te wijzen in deze klapper voor hun ontwikkeling om zo hun ontwikkeling aan.

Kunst Drama

Wie?

Leerlingen die in klas 3 in hun profiel gekozen hebben voor het vak. Elke derdeklasser mag voor het vak kiezen.

Leerlingen die Kunst Drama kiezen hebben ook automatisch Kunst Algemeen. Leerlingen met een dubbel kunstvak krijgen een vervangende opdracht voor het dubbele lesuur Kunst Algemeen, deze mag gekoppeld worden aan het profielwerkstuk. Ze maken het werkstuk/ vervangende opdracht altijd voor het vak in het vrije deel. Het kunstvak in het profieldeel daarbij wordt bij het CE gerekend.

havo 4	<i>90 lesminuten Kunst Drama, 45 minuten Kunst Algemeen</i>
vwo 4	<i>90 lesminuten Kunst Drama</i>
vwo 5	<i>90 lesminuten Kunst Drama, 45 minuten Kunst Algemeen</i>
havo 5	<i>90 lesminuten Kunst Drama, 45 minuten Kunst Algemeen</i>
vwo 6	<i>90 lesminuten ½ jaar Kunst Drama, 135 minuten Kunst Algemeen</i>

Hoe?

Alle leerlingen houden een dummie bij met weekreflecties en blokreflecties. Ze reflecteren op wat ze hebben gedaan, op het doel van de les, op hun persoonlijke leerdoel en op hun ontwikkeling en sterke punten.

Kunst Drama-leerlingen gaan met het vak Kunst Algemeen minimaal 1x keer in de bovenbouw op excursie en met Kunst Drama minimaal 1x naar een voorstelling, waar ook een workshop of nagesprek aan gekoppeld is.

havo/vwo 4	<i>(blokken: fysiek spel, teksttheater en regie)</i>
vwo 5	<i>(blokken: film acteren, niet-westers theater en dramatiseren)</i>
havo 5/ vwo 6	<i>(examenvoorstelling Kunst Drama schoolexamen)</i>

Wat?

Doelstellingen zijn zoals vastgelegd in het examenprogramma 2013, vastgesteld door het ministerie. Zie examenblad.nl.

Kunst Beeldende Vorming

Wie?

Leerlingen die in klas 3 in hun profiel gekozen hebben voor het vak. Elke derdeklasser mag voor het vak kiezen.

Leerlingen die Kunst Beeldende Vorming kiezen hebben ook automatisch Kunst Algemeen.

Leerlingen met een dubbel kunstvak krijgen een vervangende opdracht voor het dubbele lesuur Kunst Algemeen, deze mag gekoppeld worden aan het profielwerkstuk. Ze maken het werkstuk/ vervangende opdracht altijd voor het vak in het vrije deel. Het kunstvak in het profieldeel daarbij wordt bij het CE gerekend.

havo 4	<i>90 lesminuten Kunst Beeldend, 45 minuten Kunst Algemeen</i>
vwo 4	<i>90 lesminuten Kunst Beeldend</i>
vwo 5	<i>90 lesminuten Kunst Beeldend, 45 minuten Kunst Algemeen</i>
havo 5	<i>90 lesminuten Kunst Beeldend, 45 minuten Kunst Algemeen</i>
vwo 6	<i>45 lesminuten Kunst Beeldend, 135 minuten Kunst Algemeen</i>

Hoe?

De leerlingen gaan aan de slag met verschillende praktische opdrachten in 2D en 3D, waarbij ze hun proces en voortgang bijhouden in een dummy. Deze laatste vullen ze met aantekeningen, schetsen, proefjes, probeersels en notities over het hoe, wat en waarom van hun kunstwerken. De praktische opdrachten zijn gelinkt aan onderwerpen uit de theorie van Kunst Algemeen. Zij exposeren hun werk ook in het schoolgebouw en in het Cuypershuis. Onderdeel van het vak is niet alleen reflectie op eigen werk (in de dummy), maar ook op andermans werk en daarmee ook dat van professionele kunstenaars.

Wat?

Doelstellingen zijn zoals vastgelegd in het examenprogramma 2013, vastgesteld door het ministerie. Zie examenblad.nl.

Kunst Muziek

Wie?

Leerlingen die in klas 3 in hun profiel gekozen hebben voor het vak. Elke derdeklasser mag voor het vak kiezen.

Leerlingen die Kunst Muziek kiezen, hebben ook automatisch Kunst Algemeen. Leerlingen met een dubbel kunstvak krijgen een vervangende opdracht voor het dubbele lesuur Kunst Algemeen, deze mag gekoppeld worden aan het profielwerkstuk. Ze maken het werkstuk/ vervangende opdracht altijd voor het vak in het vrije deel. Het kunstvak in het profieldeel daarbij wordt bij het CE gerekend.

havo 4	90 lesminuten Kunst Muziek, 45 minuten Kunst Algemeen
vwo 4	90 lesminuten Kunst Muziek
vwo 5	90 lesminuten Kunst Muziek, 45 minuten Kunst Algemeen
havo 5	90 lesminuten Kunst Muziek, 45 minuten Kunst Algemeen
vwo 6	45 lesminuten Kunst Muziek, 135 minuten Kunst Algemeen

Wat?

Wij werken in zowel de 4^e als de 5^e klas met een eigen reader. De inhoud daarvan is afgestemd op de te behandelen stof in onderdeel Kunst Algemeen.

Klas 4 (45 min.)

Massacultuur	<i>Rock'n Roll</i>
Massacultuur	<i>Verschillende muziekstijlen</i>
Cultuur v/h Moderne	<i>Atonale muziek</i>
Cultuur v/h Moderne	<i>Ragtime</i>

Klas 5 (45 min.)

Romantiek/Realisme	Impressionisme
Romantiek/Realisme	Programmamuziek
Burgerlijke cultuur	Fuga
Cultuur van de kerk	Het lied, Gregoriaanse Koorzang, samenspel en concertante uitvoering in een gezamenlijk muzieklesuur (45 min.)

Hoe?

Bovenstaande onderwerpen staan centraal in de opdrachten: uitvoeren (individueel, combo, band), improviseren en componeren.

Gezamenlijk muzieklesuur: leerlingen uit alle klassen studeren meerstemmige liedjes in. Concertante uitvoering tijdens kerstmis op meerdere locaties, opluisteren gelegenheden op school of elders die zich daartoe lenen. Alle onderdeel maken deel uit van het PTA.

Kunst Algemeen

Wie?

Alle leerlingen met één of meerdere kunstvakken in de bovenbouw (KUBV, KUDR en KUMU).

havo 4	<i>45 minuten Kunst Algemeen</i>
vwo 5	<i>45 minuten Kunst Algemeen</i>
havo 5	<i>45 minuten Kunst Algemeen</i>
vwo 6	<i>135 minuten Kunst Algemeen</i>

Wat?

Doelstellingen zijn zoals vastgelegd in het examenprogramma 2013, vastgesteld door het ministerie. Zie examenblad.nl. Examenonderwerpen voor VWO 2019 zijn bijvoorbeeld Cultuur van de kerk, Burgerlijke Cultuur, Cultuur van het Moderne en Massacultuur.

Hoe?

Aan de hand van de methode Bespiegeling worden te examineren onderwerpen behandeld.

CKV

Wie?

Alle leerlingen in de bovenbouw met uitzondering van de KCV-leerlingen.

havo 4	<i>90 minuten (gedurende de eerste helft schooljaar)</i> <i>135 minuten (gedurende tweede helft schooljaar)</i>
vwo 4	<i>90 minuten</i>
vwo 5	<i>90 minuten (gedurende een half schooljaar)</i>

Wat?

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Culturele activiteiten.

Domein B: Kennis van kunst en cultuur.

Domein C: Praktische activiteiten.

Domein D: Reflectie.

Doelstellingen zijn zoals vastgelegd in het examenprogramma 2019, vastgesteld door het ministerie. Zie examenblad.nl.

Het nieuwe examenprogramma culturele en kunstzinnige vorming geldt voor havo-kandidaten die in 2019 of later hun diploma ontvangen en voor vwo-kandidaten die in 2020 of later hun diploma ontvangen. In het schooljaar 2017-2018 wordt daarom voor de eerste maal de gelegenheid geboden tot het afleggen van een schoolexamen op grond van het vernieuwde examenprogramma culturele en kunstzinnige vorming havo/vwo. Leerlingen die in 2017-2018 in het vierde leerjaar zitten, nemen dus deel aan het schoolexamen volgens het nieuwe examenprogramma.

Daarnaast geldt dat het vernieuwde schoolexamen CKV wordt afgesloten met een eindcijfer dat meetelt in het combinatiecijfer en dat het CKV-cijfer in 2019 voor de havo en in 2020 voor het vwo op de cijferlijst komt.¹ Kandidaten die in 2017-2018 in het vierde leerjaar zitten doen dus examen volgens het nieuwe examenprogramma en krijgen in 2019 of 2020 een CKV-cijfer op hun cijferlijst. Op de cijferlijsten havo tot en met 2018 en vwo tot en met 2019 staat nog geen cijfer voor CKV, want in die jaren doen de cohorten 2016-2018 (havo) en 2016-2019 (vwo) eindexamen en voor deze leerlingen geldt nog het oude examenprogramma CKV dat wordt beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.

Bovengenoemde informatie is terug te vinden in de [regeling waarmee het examenprogramma wordt gewijzigd](#).

Hieronder een overzicht per examenjaar en niveau:

examenjaar	vwo	havo
2018	oud programma; voldoende of goed	oud programma; voldoende of goed
2019	oud programma; voldoende of goed	nieuw programma ² ; cijfer
2020	nieuw programma ² ; cijfer	nieuw programma; cijfer
2021	nieuw programma; cijfer	nieuw programma; cijfer

¹ De uitslagbepaling in [artikel 50 van het Eindexamenbesluit VO](#) moet nog worden aangepast op de beoordeling met een cijfer en opname van dat cijfer in het combinatiecijfer.

² Met uitzondering van kandidaten die zijn gezakt.

Hoe?

Havo

- A-gedeelte: Culturele Activiteiten
De leerlingen bezoeken de 3 landelijk verplichte CAPs (Culturele Activiteit Professionals). Deze zijn bij ons gekoppeld aan de DIS (Disciplines) die in een bepaalde periode worden behaald.
- B-gedeelte: Kennis van Kunst en Cultuur
Leerlingen doen kennis op tijdens de DIS: Film & Toneel, Dans & Muziek, Beeldend. Leerlingen doen kennis op tijdens het onderzoek (verdieping en performance).
- C-gedeelte: Praktische activiteiten.
Tijdens de DIS-opdrachten in de les gaan leerlingen zelf praktisch aan de slag met de verschillende disciplines.
- D-gedeelte: Reflectie
Leerlingen havo en vwo maken aan het begin van havo 4 en vwo 4 een CZP, cultureel zelfportret.

Portfolio

Vanaf de eerste lesweek krijgen alle brugklasleerlingen van ons een persoonlijke klapper, waarin ze gedurende de rest van hun schoolcarrière hun persoonlijke ontwikkeling gaan bijhouden. Dit kunnen vaardigheden zijn die ze opdoen tijdens hun mentorlessen, maar ook bij verschillende vakken. Denk daarbij aan de vakken V.O.C., Cultuurstroom, O&O, Beeldende Vorming, Nederlands, etc.

Bij Beeldende Vorming maken ze ook foto's van hun proces en van hun product en verzamelen ze dit in hun portfolio. Voor Cultuurstroom verzamelen de leerlingen hier onder andere hun lesopdrachten en periodereflexies.

De ervaringen van de onderbouwvoorstellingen worden ook met een kort verslag vastgelegd in het portfolio. Dit alles dient o.a. bij vak CKV als cultureel zelfportret.

Hoofdstuk 3. Samenwerkingspartners

Voorstellingen, workshops en gastdocenten

Onderbouwleerlingen gaan in klas 1, klas 2 en klas 3 met hun leerjaar jaarlijks naar het theater. Per jaar wordt een andere discipline uitgekozen. De ene keer is het dans, de andere keer toneel, weer een andere keer muziek, of wellicht een combinatie van disciplines. Er worden voorstellingen gekozen door de cultuurcoördinator die passend zijn bij de doelgroep, maar die in het reguliere aanbod van het theater vaak niet worden aangeboden en waar ouders met hun kinderen niet vanzelfsprekend naartoe zouden gaan. We gaan bewust met deze leerlingen naar deze voorstellingen in het theater om hun horizon te verbreden en willen ook dat leerlingen weten hoe zij zich dan moeten gedragen.

Daarnaast zijn er op verzoek van vaksecties (bijvoorbeeld Economie, Nederlands, Engels, etc.), het decanaat en de zorgcoördinator soms voorstellingen en workshops in de school. Deze sluiten dan aan op de bij de behandelde lesstof of gaan in op een thema dat we uit maatschappelijk oogpunt wensen te behandelen. Denk daarbij aan het leren omgaan met geld, het bespreekbaar maken van pesten of seksualiteit. Naast de voorstellingen worden er via de cultuurkaart ook workshops en gastsprekers/docenten geregeld. Denk daarbij bijvoorbeeld aan schrijvers in school. Afgelopen maanden (september - december 2018) hebben we schrijvers Khalid Boudou en Abdelkader Benali in school gehad. Binnen Cultuurstroom komen ook met regelmaat gastdocenten in de lessen; denk daarbij aan een decor/kostuumontwerper, maar ook Jan Smeets van Pinkpop om uit te leggen waar je op moet letten als je een groot evenement organiseert. We brengen met de derde klas Cultuurstroom ook een bezoek aan Opera Zuid, om ze te laten zien wat er bij een grote theaterproductie komt kijken, zeker op interdisciplinair gebied.

In de bovenbouw ligt het initiatief vooral bij de vaksecties. Leerlingen CKV kunnen een aantal gratis kaartjes krijgen voor voorstellingen die door de theaters ook speciaal geselecteerd zijn voor deze doelgroep. Ook zijn er vakken zoals Engels, Duits en Nederlands die met enige regelmaat met een bepaald leerjaar naar een voorstelling gaan. Leerlingen kunnen zich dan inschrijven en onder begeleiding van collega's gaan ze dan 'gratis' naar een voorstelling. In de les wordt er op de daar opgedane ervaringen gereflecteerd. Leerlingen Kunst Drama gaan ook naar een voorstelling.

Hoofdstuk 4. Communicatie

Intern en extern

Interne en externe communicatie is door de schoolleiding opgedragen aan de profielcoördinatoren: zie de opdracht in hoofdstuk 1. Binnen Lyceum Schöndeln bestaan mogelijkheden om gebruik te maken van (gefaciliteerde) expertise om interne en externe berichten te doen uitgaan, intern met name via de wekelijkse nieuwsbrief, extern met name via berichten op onze website. Met enige regelmaat versturen we ook persberichten.

Schoolgids

Lyceum Schöndeln heeft al heel wat jaren geen gedrukte schoolgids meer: de schoolgids is geïntegreerd in onze website. In onze digitale schoolgids staat vooral feitelijke informatie: hij staat onder ouders – regels en afspraken – schoolgids. De schoolgids is niet ons 'uithangbord'. Over ons cultuurprofiel (en ons Technasium) verspreiden we flyers tijdens onze open dag.

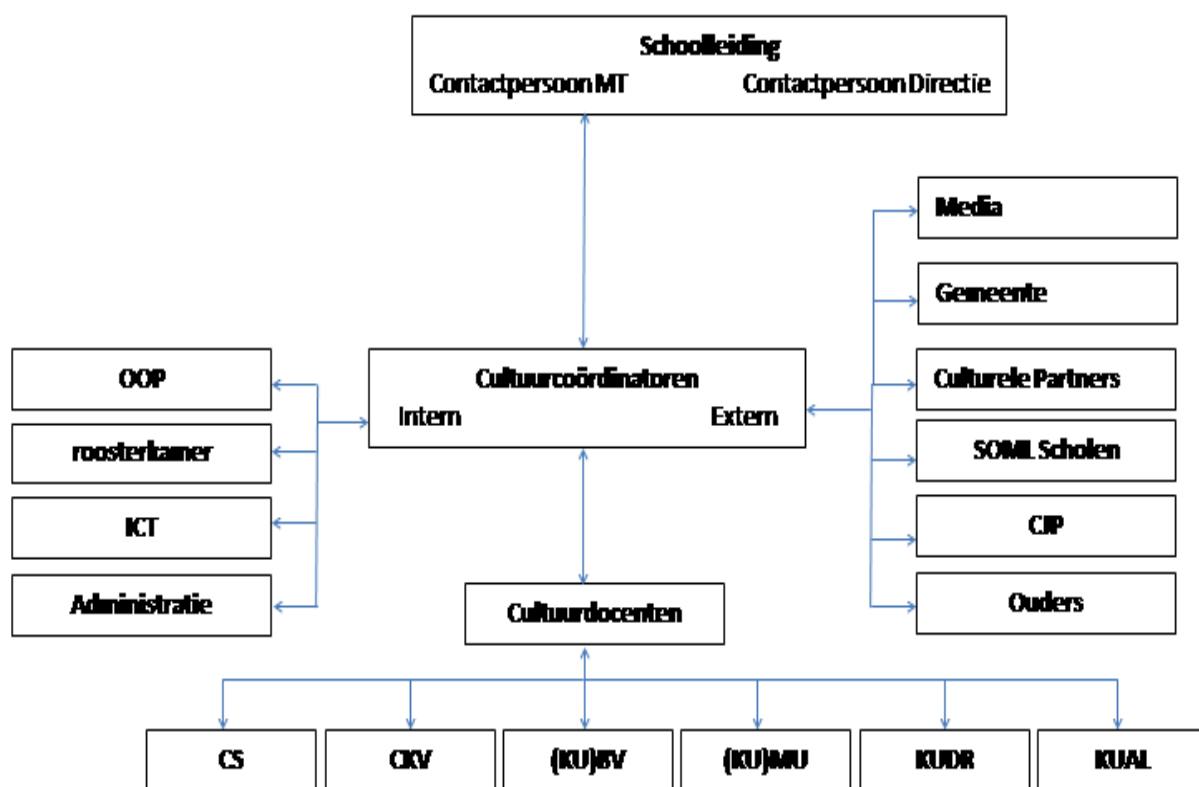
Op onze [homepage](#) staan drie grote knoppen, gericht op de doelgroepen van de school. 'Onder' alle knoppen zit (grotendeels) dezelfde tekst, met onze visie op leren en de rol die het cultuurprofiel en Technasium daarin spelen. Doorklikken naar Cultuurstroom brengt de bezoeker naar de belangrijkste info daarover.

Hoofdstuk 5. Voorwaarden

Verantwoordelijkheden cultuurcoördinator

Lyceum Schöndeln heeft twee profielcoördinatoren, één voor cultuur en één voor bèta. De verantwoordelijkheden van de cultuurcoördinator zijn op het moment verdeeld over twee personen. Deze verantwoordelijkheden worden momenteel geëvalueerd, met name door strikter onderscheid te maken tussen de schoolbrede verantwoordelijkheden en de verantwoordelijkheden binnen respectievelijk het O&O-team en de cultuursectie.

De profielcoördinatoren hebben een rechtstreekse lijn naar de schoolleider. Hieronder een organigram.

Lessentabel cultuursectie

In onderstaande tabel zijn minuten per lesweek aangegeven.

	VOC	CS	(Kunst) BV ⁴	(Kunst) MU ⁵	Kunst DR ⁶	KUAL ⁷	CKV
brugklas	90 ⁸	90 ⁹	90	90			
2e klas		225 ¹⁰	45	45			
3e klas		225 ¹¹	45	45			
HAVO4			90	90	90	45	90
VWO4			90	90	90		90
HAVO5			90	90	90	45	

⁴ in de bovenbouw steeds keuzevak

⁵ in de bovenbouw steeds keuzevak

⁶ keuzevak

⁷ keuzevak

⁸ gedurende een kwart schooljaar

⁹ gedurende drie kwart schooljaar

¹⁰ keuzevak

¹¹ keuzevak

VWO5			90	90	90	45	90 ¹²
VWO6			45	45	45	135	

De leerlingaantallen in de verschillende lagen zijn voor het schooljaar 2018-2019 als volgt:

brugklas (VOC / CS / BV / MU): 200

2e klas (CS, respectievelijk H en V): $38 + 24 = 62$

2e klas (BV / MU, respectievelijk H en V): $98 + 112 = 210$

3e klas (CS, respectievelijk H en V): $53 + 35 = 88$

3e klas (BV / MU, respectievelijk H en V): $96 + 95 = 191$

HAVO 4 (respectievelijk kunstvak en CKV): 19, 115

VWO 4 (respectievelijk kunstvak en CKV): 13, 118

HAVO 5 (respectievelijk kunstvak en CKV): 27, 129

VWO 5 (respectievelijk kunstvak en CKV): 15, 122

VWO 6 (respectievelijk kunstvak en CKV): 10, 80

Directiebestuur Stichting Onderwijs Midden-Limburg

In het directiebestuur van ons bestuur heeft de locatie-directeur van Lyceum Schöndeln de portefeuille 'cultuur'. In die hoedanigheid stuurt hij de stichtingsbrede cultuurcoördinator aan en heeft hij een rol in de vooropleiding Conservatorium, die ondergebracht is op een van de andere scholen. In deze rol heeft onze directeur ook een goed beeld van wat er op cultureel gebied gebeurt in de andere scholen in ons bestuur.

Financiën

Vanwege het bestaan van cultuurstroom heeft Lyceum Schöndeln een ruime formatie aan kunstvakdocenten, namelijk 6,9 FTE bruto. De facilitering voor de cultuurcoördinator is 520 klokuren, gelijk aan 0,31 FTE. De gemiddelde personeelslast voor onderwijzend personeel is € 83.440,95, hetgeen leidt tot personele kosten van € 575.742,56.

Als bijlage is een overzicht toegevoegd van de materiële kosten voor ons cultuurprofiel; het betreft de twee tabbladen 'activiteiten' en 'vakgroep' van onze exploitatiebegroting voor 2019. Hierbij kan opgemerkt worden dat ook excursies een culturele inhoud hebben. De materiële kosten worden gedeeltelijk bestreden met een aparte post in de vrijwillige ouderbijdrage: het door onze medezeggenschapsraad geaccordeerde voorstel is ook als bijlage toegevoegd. Ook vragen wij jaarlijks voor alle leerlingen de cultuurkaart aan.

De verantwoordelijkheden van de cultuurcoördinator zijn beschreven als aanvulling op die van een sectieleider. Beide stukken zijn bijgevoegd als bijlage.

Hoofdstuk 6. Evaluatie en ontwikkeling

Kwaliteitsdashboard

¹² gedurende een half schooljaar

Wij dichten ons cultuurprofiel een belangrijke rol toe in het verder realiseren van de hoofddoelen van onze school. Lyceum Schöndeln heeft het afgelopen jaar grote stappen gezet in de ontwikkeling van een kwaliteitsdashboard waarmee wij onze groei in deze hoofddoelen willen meten. Daarom is het succesvol doorlopen van de visitaties van de VCPS een indicator in dit kwaliteitsdashboard. Zie voor meer details de opdracht van de schoolleiding aan de cultuursectie in hoofdstuk 1 van dit document.

Evaluatie en ontwikkeling in het kader van de visitatie door de VCPS

In het kader van de cyclische visitaties door de Vereniging CultuurProfielScholen voeren wij steeds een zelfevaluatie uit. De meest recente evaluatie is als bijlage 2 bij dit document gevoegd. In het kader van deze zelfevaluatie worden ook leerlingen geënquêteerd. De resultaten van die vragenlijsten nemen we mee in de verbetering van ons cultuurprofiel. De conclusies uit de meest recente enquête vindt u in bijlage 3.

In de brief van de commissie na de visitatie in 2014 worden aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen nemen we mee in de verbetering van ons cultuurprofiel. De aanbevelingen na de meest recente visitatie, in maart 2014, zijn verwoord in de brief van 19 maart 2014. Deze brief is als PDF gevoegd bij dit beleidsplan en heeft geleid tot onderstaande, cursief gedrukte reflectie inzake de verschillende domeinen.

1. Domein beleid, visie en doelen

Een (cultuur)beleidsplan is intussen voorhanden. We zijn hierin zelfs een stap verder gegaan: we hebben het streven geen twee aparte profileringsplannen (cultuur en technasium), maar een gezamenlijk profielplan te maken. Een gedeelde basis van deze twee profileringen heeft ten grondslag gelegen aan het opstellen van een gezamenlijk plan. De doelen zijn namelijk hetzelfde (houdingen/competenties, nadruk op zowel proces als product en de gedeelde fases van het creatieve proces) en de invulling is per profilering dynamisch. Zie ook de bijlage 'Opdracht profilering'.

In beginsel is dit plan geschreven voor de komende 4 jaar (2018-2022), maar we nemen hiervoor 5 jaar de tijd in verband met ziekte van een aantal personen die een cruciale rol spelen in het dragen van de profileringen.

Ons schoolgebouw wordt op zeer korte termijn (planning 2018-2020/2021) grondig verbouwd. Onze cultuurvisie heeft mede een bepalende rol gespeeld bij het tot stand komen van de verbouwingsplannen, zowel in de herindeling als in de inrichting van het vernieuwde gebouw.

Focus en fasering:

Schooljaar 2018-2019:

V.O.C. aanscherpen. Dit is de eerste periode van de brugklas, dan krijgen alle leerlingen gezamenlijke vaardigheden van de beide profilering aangeleerd.

Schooljaar 2017-2018/ 2018-2019

Nieuw CKV lesprogramma invoeren in de 4de klas havo-vwo.

Schooljaar 2017-2018/ 2018-2019

Tweede halfjaar van 2018-2019 gesprekken voeren om verder te gaan met een gezamenlijk profileringsplan. Wat zijn onze doelen, hoe kunnen we daar per profilering aan bijdragen, welke faciliteiten hebben we na de nieuwbouw en welke kansen bieden deze ons, welk docententeam hebben we, wanneer willen we wat bereikt hebben? Vanuit hier ontstaat het nieuwe stappenplan.

Doel dat we nu sowieso stellen is dat in 2020 er een gezamenlijk profileringsplan er is.

2. Domein Randvoorwaarden

2.1 Draagvlak

Wat betreft de vakinhoudelijke samenwerking van cultuur met de AVO-vakken is de ambitie om middels de houdingen raakvlakken te benoemen. Dit uit zich erin dat leerlingen de bij Cultuurstroom aangeleerde houdingen ook toepassen in de AVO-vakken en de AVO-vakken op hun beurt tonen hoe deze houdingen ook in hun vakken terugkomen. Daarmee ontstaat voor de leerlingen een duidelijke samenhang tussen de verschillende vakken. Cultuurstroom traint deze houdingen; in de AVO-vakken worden deze houdingen toegepast.

Als school hebben wij de ambitie de ingezette weg van het creëren van een andere leerling door middel van het aanleren van houdingen/vaardigheden door te zetten richting andere vakken, richting bovenbouw, richting vervolgopleiding en onder medewerkers. We willen dat iedere leerling en medewerker deze houdingen kent, ernaar handelt en ze uitdraagt. Kortom, dat deze in de vezels van onze gehele organisatie komen te zitten, niet alleen onze profilerings-leerlingen en -docenten zijn ambassadeur, maar iedereen. We willen dat de manier waarop wij nieuwsgierig zijn, kennis vergaren, samenwerken, plannen en organiseren, creatief denken en omgaan met feedback mensen met ambities aflevert die iets betekenen voor zichzelf, hun omgeving en verder.

Om deze transitie mogelijk te maken zijn we bezig met één basisprofileringsplan voor beide profileringen, waar in hetzelfde jargon wordt gesproken en waarmee we uiteindelijk schoolbreed dezelfde taal zullen spreken. We willen dit collega's niet alleen vertellen, maar ook stap voor stap laten ervaren wat de houdingen zijn, zelf laten ontdekken wat de meerwaarde kan zijn voor hun eigen vak, al lerende laten groeien in deze houdingen middels o.a. functioneringsgesprekken. We zijn bezig te bedenken welke stappen door wie hiervoor gezet moeten worden.

2.2 Scholing

Sinds de aanbevelingen van 2014 is er op dit punt nog weinig veranderd, sterker nog: er is nog minder ruimte gekomen voor overleg, evaluatie, samenwerking, gezamenlijke leerlingcoaching, doorontwikkelen van lesprogramma's, scholing, et cetera. Knelpunten hierin zijn het aantal parttimers, wensen met betrekking tot het rooster, aantal zieken, ouderwetse manier van roosteren van lessen en het ontbreken van een betrouwbaar leerlingvolgsysteem en ELO.

De schaarse tijd die we af en toe krijgen om samen te zijn hebben, heeft het cultuurteam nu vooral nodig om lessen en activiteiten georganiseerd te krijgen.

De school heeft ambities op het gebied van het toepassen van een andere lestabel in de bovenbouw waardoor deels de oude manier van roosteren op de schop gaat. Ook de verbouwingsplannen spelen een rol in deze ambitie. De school wil naar een systeem waarbij in de ochtend instructiemomenten gepland worden en in de middag verwerkingsuren, die de leerlingen voor een groot deel zelf in kunnen vullen (advies vakdocenten speelt hierin wel een rol).

3. Domein Curriculum

Wat betreft de aandacht voor de relatie tussen de profiellessen van de Cultuurstroom en de niet-profiellessen van de AVO-vakken verwijzen we hier naar het domein randvoorwaarden, draagvlak, zie hierboven.

Er is tot op heden nog helemaal niets veranderd in de positie van het vak Drama: het wordt nog niet als zelfstandig vak in de onderbouw gegeven. Het is dan ook wederom onze ambitie om dit wel voor elkaar te krijgen.

Met het onderbouwteam(leiders) moet gekeken worden wat de meerwaarde is van drama in de onderbouw. Daarna moet gekeken worden hoe dit structureel vorm te gaan geven.

4. Domein Samenwerking

Onze communicatie binnen en buiten school is nog niet wat het zijn moet. Onze website/ schoolgids, sociale media etc. missen nu duidelijkheid. Ook hebben leerlingen/personeel het gevoel dat ze vaak geen inspraak hebben, het gevoel overheerst dat mensen het overzicht kwijt zijn en dat de chaos van alledag het wint. Het is zaak dat er meer focus, fasering, samenhang en kwaliteitszorg komt. Daar moet bij gezegd worden dat het een keuze van de school is om geen beleidsstukken op de website te zetten. Ook is het een keuze van de school om geen papieren schoolgids meer uit te geven, want de oude schoolgids is geïntegreerd in de website.

Sinds de vorige visitatie van 2014 is intussen de schoolwebsite compleet vernieuwd, maar deze vernieuwing heeft nog niet gebracht wat wij ervan verwacht hadden. De volgende slag zal plaatsvinden in samenspraak met onze collega's van MAVO Roermond.

5. Domein Kwaliteitszorg/evaluatie

Zelfevaluatie leerlingen:

Op dit punt is er het een en ander gewijzigd: leerlingen doen veel aan reflectie en mogen suggesties geven voor verbetering, waardoor opdrachten werden aangepast en de keuzemogelijkheden voor leerlingen werden uitgebreid. Toch vinden onze leerlingen dit nog niet voldoende: ze hebben sterk de behoefte om overal inspraak in te hebben. Dit is echter niet ons uitgangspunt: wij willen dat leerlingen in aanraking komen met een zo breed mogelijk scala aan voorstellingen, disciplines en culturen. Als team zetten we de kaders en leerlijnen uit waarbinnen de leerlingen veel keuzemogelijkheden hebben: zij ervaren dat alleen niet zo. Wellicht is de mondigheid die wij onze leerlingen hebben aangeleerd hierin een struikelblok.

Ambities

Bovenstaande evaluaties hebben geleid tot de volgende ambities voor de komende vier jaar.

Als school hebben wij de ambitie de ingezette weg van het creëren van een andere leerling door middel van het aanleren van houdingen / vaardigheden door te zetten richting andere vakken, richting bovenbouw, richting vervolgonderwijs en onder medewerkers. We willen dat iedere leerling en medewerker deze houdingen kent, ernaar handelt en ze uitdraagt. Kortom, dat deze in de vezels van onze gehele organisatie komen te zitten, niet alleen in onze profilerings-leerlingen en -docenten (onze ambassadeurs) maar in iedereen. We willen dat de manier waarop wij nieuwsgierig zijn, kennis vergaren, samenwerken, plannen en organiseren, creatief denken en omgaan met feedback mensen met ambities aflevert die iets betekenen voor zichzelf, hun omgeving en verder.

Om deze transitie mogelijk te maken zijn we bezig met één basis profileringsplan voor beide profileringen, waarin hetzelfde jargon wordt gesproken en waarmee we uiteindelijk schoolbreed dezelfde taal zullen spreken. Dit willen we collega's niet vertellen, maar stap voor stap laten ervaren

wat de houdingen zijn, zelf laten ontdekken wat de meerwaarde kan zijn voor hun eigen vak en al lerende laten groeien in deze houdingen middels o.a. functioneringsgesprekken.

Concrete zaken die wij willen: 1. een digitaal portfolio dat leerlingen de mogelijkheid biedt hun proces te volgen en gedane kennis mee te nemen naar een vervolgopleiding. 2. Een conceptuele leerlijn creativiteit ontwikkelen. 3. Een bredere blik oftewel meerdere dimensies van creativiteit in de organisatie zichtbaar maken. 4. Drama als vak in de onderbouw. 5. Tijd en ruimte krijgen/nemen voor oriëntatie, reflectie en doorontwikkeling voor zowel leerlingen als personeel. 6. Duidelijke uitstraling van het cultuurprofiel in de gehele school en het schoolterrein.

Het laatste onderdeel is de communicatie binnen en buiten school. Onze website/schoolgids, sociale media etc. missen nu duidelijkheid. Ook hebben leerlingen/personeel het gevoel dat ze vaak geen inspraak hebben en het gevoel dat ze het overzicht kwijt zijn, dat de chaos van de dag het wint. Het is zaak dat er meer focus, fasering, samenhang en kwaliteitszorg komt.

Tijdslijn ambities

1. Digitaal portfolio

Invoeren bij een aantal klassen schooljaar **2019-2020**.

Schooljaar **2020-2021** alle kunstvakken, mogelijk een enkel niet kunstvak.

Schooljaar **2021-2022** andere vakken.

We zijn tevreden als:

- er een gebruiksvriendelijke versie is
- er een betaalbare versie is
- meerdere docenten tegelijk een leerling kunnen coachen via het portfolio.
- privacy gewaarborgd is.
- er voldoende opslagcapaciteit is
- de leerling eigenaar kan zijn
- de leerling bewijsmateriaal kan verzamelen en kan selecteren.
- de leerling op het moment dat deze de school verlaat het portfolio kan 'meenemen', net als een diploma
- leerlingen aan vloggende, audio-visuele en tekstuele verslaglegging kunnen doen.

2. Conceptuele leerlijn creativiteit voor leerlingen schoolbreed verder ontwikkelen.

Er moet een overzicht komen van wat er bij welk vak al met creativiteit gebeurt. Kennis van creativiteitstechnieken zou sectie-overstijgend gedeeld moeten worden. **2020**

We zijn tevreden als:

er een overzicht komt per vak en per leerjaar waarin staat wat ze daar doen aan creativiteit. Vervolgens zouden secties met elkaar in gesprek moeten gaan over hoe ze van elkaar kunnen leren. Dit ook om te voorkomen dat zaken dubbel worden gedaan.

3. Meerdere dimensies van creativiteit en houdingen in de gehele organisatie zichtbaar maken.

We zijn tevreden als:

- we dit terugzien in de gehele cultuur van de school: van leerlingen tot onderwijzend en ondersteunend personeel en leidinggevenden.
- dit wordt meegenomen in sollicitatie en functioneringsgesprekken.
- dit terugkomt bij ouderavonden, activiteiten, etc. **2019 t/m 2022**

4. Drama als vak in de onderbouw

We zijn tevreden als:

het onderbouwteam/ teamleiders onderbouw gekeken hebben naar alle opties om drama als vak¹³ een onderdeel te laten zijn in het onderbouw-programma. Hetzij facultatief, projectmatig, maar het liefst structureel in de lessentabel met een blokuur in de week. **2021**

5. Tijd en ruimte krijgen/nemen voor oriëntatie, reflectie en doorontwikkeling voor zowel leerlingen als personeel.

We zijn tevreden als:

- uit de reflecties van leerlingen informatie te halen is voor de doorontwikkeling van de cultuurvakken
- er een structureel moment in de week is waarin deze doorontwikkeling ook besproken, toegepast en verankerd kan worden
- normaal wordt gevonden leerlingen, ouders en personeel dat leerlingen op gezette momenten oriënteren, reflecteren en werkdoelen formuleren voor hun verdere ontwikkeling in de cultuurvakken (portfolio, week- en module-reflecties, etc.)
- alle leden van het team zich verantwoordelijk voelen en verantwoordelijk zijn voor de doorontwikkeling van het lesprogramma, leerlijnen en ontwikkeling van de leerlingen. **2019-2022**

6. Duidelijke uitstraling van het cultuurprofiel in de gehele school en het schoolterrein.

We zijn tevreden als:

- het verbouwde schoolgebouw een sfeer uitademt die aanzet tot creativiteit, bv. door op sommige plekken voor een zekere vervreemding te zorgen
- in de centrale hal een heel groot kunstwerk staat dat de verschillende verdiepingen en gebruikers van dit gebouw letterlijk en figuurlijk met elkaar verbindt
- elke gebruiker van het gebouw zich verantwoordelijk voelt en deze verantwoordelijkheid neemt voor de inrichting van het gebouw
- deze inrichting constant in beweging is en op elk moment toont waar men op school mee bezig is. **2019-2021**¹⁴

¹³ Het vak drama is hier het doel, niet het middel zoals in de Cultuurstroom.

¹⁴ Het een en ander is afhankelijk van de planning en uitvoering van de grote verbouwing van ons schoolgebouw.

BIJLAGE 1: HOUDINGENFORMULIER

CULTUURSTROOM onderbouw havo en vwo

begrippen 'verwondering' en 'creativiteit'

We willen rekening houden met het feit dat er verschillen zijn tussen mensen. Sterker, we vinden de verschillen tussen mensen een bron van creativiteit: twee verschillende bedenken meer dan één (of twee dezelfde).

We willen leerlingen uitdagen om hun zelfkennis te vergroten: wie ben ik? Wat wil ik? Wat kan ik?

Doelstelling is dus steeds om de zelfredzaamheid van leerlingen te doen toenemen: de leerling is aan zet.

Houdingen (en Competentie)formulier

1. NIEUWSGIERIGHEID	Klas 1	Klas 2	Klas 3
belangstelling	kan formeel belangstelling tonen voor onbekende zaken / de performance	kan belangstelling en enthousiasme tonen voor onbekende zaken	toont belangstelling voor onbekende zaken en kan positieve feedback geven
2. FEEDBACK	Klas 1	Klas 2	Klas 3
feedback	kan uitleggen wat hij van het gebodene vindt kan feedback incasseren kan feedback geven en nemen	kan beargumenteren wat hij van het gebodene vindt kan de feedback omzetten in positieve leerdoelen kan feedback geven en nemen en deze omzetten in handelen	kan zijn mening beargumenteren en een tip ter verbetering geven kan benoemen wat de sterke en zwakke punten zijn in proces en eindproduct kan feedback geven en nemen en deze omzetten in handelen en de eigen visie te verruimen

3. KENNIS VERGAREN	Klas 1	Klas 2	Klas 3
analyse procesgericht	is in staat om de feitelijke informatie op te nemen en te verwoorden kan terugkijken naar het werk dat hij gedaan heeft en daarin de belangrijke momenten herkennen kan informatie verzamelen en daaruit selecteren wat bruikbaar is	kan het verschil zien tussen objectiviteit en subjectiviteit kan terugkijken naar het werk dat hij gedaan heeft, daar iets van leren en vervolgens het geleerde toepassen de volgende keer kan informatie verzamelen en daaruit selecteren wat bruikbaar is en dat binnen de module gebruiken	kan het vakjargon op de juiste wijze toepassen kent zijn eigen proceshouding en werkt vanuit die kennis kan informatie verzamelen en daaruit selecteren wat bruikbaar is en dat buiten de module gebruiken
4. PLANNEN & ORGANISEREN	Klas 1	Klas 2	Klas 3
plannen organiseren	kan een plan van aanpak maken voor een korte periode kan meehelpen om een plan van aanpak te maken voor de afsluiting	kan een plan van aanpak maken voor een langere periode neemt zelf initiatief om een plan van aanpak te maken voor de afsluiting	kan een plan van aanpak maken voor een hele module stelt zelfstandig een plan van aanpak op
individueel	kan een afgesproken taak goed uitvoeren	kan met minder instructie een afgesproken taak zelfstandig uitvoeren	kan zichzelf een taak opleggen en die goed uitvoeren

5. CREATIEF DENKEN	Klas 1	Klas 2	Klas 3
inventiviteit omzetting	bedenkt fantasierijke mogelijkheden kan de omzetting van een verhaal naar de discipline volgen	bedenkt originele en uitvoerbare mogelijkheden kan de omzetting van een verhaal naar de discipline volgen en aanvullen	kan het scala aan eigen mogelijkheden uitbreiden kan de omzetting van een verhaal naar de discipline zelf maken
6. SAMENWERKEN	Klas 1	Klas 2	Klas 3
samenwerken communicatie	weet wat de sterke en zwakke punten zijn bij samenwerken opkomen voor je mening binnen de groep	kan zijn sterke punten inzetten en de sterke en zwakke punten bij anderen herkennen bij verschil van mening in de groep toch door kunnen werken	kan een gezamenlijk doel vaststellen en hier naar toe werken middels goede communicatie

Klas 1 Houdingen (en Competentie)formulier

1. NIEUWSGIERIGHEID	Klas 1	+ gedragingen	-gedragingen
belangstelling	kan formeel belangstelling tonen voor onbekende zaken / de performance	+is stil, luistert en kijkt	- kletst -verstoort performance
2. FEEDBACK	Klas 1		
	kan uitleggen wat hij van het gebodene vond kan feedback incasseren	+formuleert helder + pakt kanttekeningen op	-roept maar wat -reageert verongelijkt
3. KENNIS VERGAREN	Klas 1		

analyse	bent is in staat om de feitelijke informatie op te nemen en te verwoorden	+ neemt zuiver waar + verwoordt helder	-selecteert structuurloos - roept maar wat
procesgericht	kan terugkijken naar het werk dat hij gedaan heeft en daarin de belangrijke momenten herkennen kan informatie verzamelen en daaruit selecteren wat bruikbaar is	+neemt afstand +kijkt kritisch naar eigen werken +herkent omslagpunten in proces +is nieuwsgierig +weet onderscheid te maken naar bruikbaarheid	- kan geen afstand nemen/is niet geïnteresseerd -kijkt niet kritisch naar eigen werk - heeft geen notie van proces - is niet geïnteresseerd -verzamelt maar wat
4. PLANNEN & ORGANISEREN	Klas 1		
	Je kunt een plan van aanpak maken voor een korte periode Je kunt meehelpen om een plan van aanpak te maken voor de afsluiting	+stelt planning op +heeft idee voor aanpak	-doet niet aan planning -weet niet wat hoe aan te pakken
individueel	Je kunt een afgesproken taak goed uitvoeren	+maakt duidelijke taakafspraken +voert taak goed uit	-laat zich taak toebedelen -voert taak niet uit
5. CREATIEF DENKEN	Klas 1		

Inventiviteit	Je bedenkt fantasierijke mogelijkheden	+zoekt nieuwe ideeën	-blijft binnen bekende kaders
Omzetting	Je kunt de omzetting van het entreeverhaal naar de discipline volgen	+heeft geen problemen met onverwachte omzettingen	-blijft in het verhaal hangen
6. SAMENWERKEN	Klas 1		
samenwerken	Je weet wat de sterke en zwakke punten zijn bij samenwerken	+herkent kwaliteiten in groep	-zoekt niet naar kwaliteiten
individueel	Je kunt een afgesproken taak goed uitvoeren	+spant zich in om goede kwaliteit te leveren	-is zeer te snel tevreden met te klein resultaat

Klas 2 Houdingen (en Competentie)formulier

1. NIEUWSGIERIGHEID	Klas 2	+ gedragingen	- gedragingen
belangstelling	kan belangstelling en enthousiasme tonen voor onbekende zaken	+is stil, luistert en kijkt +is verrast door nieuwe zaken	- kletst, verstoort performance -is niet geïnteresseerd
2. FEEDBACK	Klas 2		
	kan beargumenteren wat hij van het gebodene vond kan de feedback omzetten in positieve leerdoelen	+kan stelling onderbouwen met een reeks van argumenten +leert van feedback	-roept maar wat -reageert verongelijkt of onverschillig
3. KENNIS VERGAREN	Klas 2		

analyse	kan het verschil zien tussen objectiviteit en subjectiviteit	+is objectief en subjectief	-blijft enkel subjectief
procesgericht	kan terugkijken naar het werk dat hij gedaan heeft, daar iets van leren en vervolgens het geleerde toepassen de volgende keer	+onderzoekt zichzelf en het werkproces	-ziet eigen rol (in het werkproces) niet
	kan informatie verzamelen en daaruit selecteren wat bruikbaar is en dat binnen de module gebruiken	+kan het geleerde toepassen	-kan het geleerde niet toepassen
		+kan toepassen	-weet niet wat van belang is
			-kan niet toepassen
4. PLANNEN & ORGANISEREN	Klas 2		
	Je kunt een plan van aanpak maken voor een langere periode	+kan periode overzien	-doet niet aan planning
	Je neemt zelf initiatief om een plan van aanpak te maken voor de afsluiting	+maakt planner	
		+start de aanpak van de afsluiting	-weet niet wat hoe aan te pakken
individueel	Je kunt met minder instructie een afgesproken taak zelfstandig uitvoeren	+maakt zelf duidelijke taakafspraken	-moet aangestuurd worden
		+voert taak goed uit	-voert taak niet uit
5. CREATIEF DENKEN	Klas 2		

Inventiviteit	Je bedenkt originele en uitvoerbare mogelijkheden	+zoekt nieuwe ideeën	-blijft binnen bekende kaders
Omzetting	Je kunt de omzetting van het entreeverhaal naar de discipline volgen en aanvullen	+is realistisch t.a.v. de uitvoering +heeft geen problemen met onverwachte omzettingen, + kan zelf nieuwe wendingen toevoegen	-blijft in het verhaal hangen -weet niets toe te voegen
6. SAMENWERKEN	Klas 2		
samenwerken	Je kunt je sterke punten inzetten en je herkent de sterke en zwakke punten bij anderen en je kunt een tip geven	+herkent kwaliteiten bij zichzelf en bij groepsleden	-zoekt niet naar kwaliteiten
individueel	Je kunt met minder instructie een afgesproken taak zelfstandig uitvoeren	+weet vaak bij voorbaat al wat de bedoeling is +voert taak goed uit	-moet aangestuurd worden -is zeer te snel tevreden met te klein resultaat

BIJLAGE 2: ZELFEVALUATIE

Ten behoeve van de (zelf)beoordeling van de scholen voor het lidmaatschap van de Vereniging CultuurProfielScholen. Voor leerlingen is er een afzonderlijk (zelf)evaluatieformulier.

Indien mogelijk door een schoolleider en de cultuurcoördinator (en docent) afzonderlijk invullen en vervolgens overleggen en samenvoegen of gezamenlijk invullen.

I GEGEVENS VAN DE SCHOOL

Naam van de school: Lyceum Schöndeln

Adres en plaats van de school: Heinsbergerweg 184, 6045 CK, Roermond

BRIN-nummer van de school: 03XF

Webadres van de school: www.lyceumschondeln.nl

Naam contactpersoon: Bart Segers

Functie van de contactpersoon: Cultuurcoördinator

Telefoonnummer van de contactpersoon: 0475-345710

E-mailadres van de contactpersoon: somlbs03@soml.nl

Welke schoolsoort(en) wordt/worden bij deze ontwikkeling tot cultuurprofielschool betrokken:

- ~~vmb~~ - havo - vwo (doorhalen hetgeen niet van toepassing is)

Welke leerjaren wordt/worden bij deze ontwikkeling tot cultuurprofielschool betrokken:

- onderbouw - bovenbouw (doorhalen hetgeen niet van toepassing is)

II BESCHRIJF DE HUIDIGE SITUATIE OP UW SCHOOL

Dit gebeurt door:

- **uw eigen oordeel/inschatting** op de opgenomen vierpunt-schaal (0, 1, 2 en 3) en
- **uw toelichting** (in de cel waarin de deelindicator staat beschreven). Zonder deze toelichting op de scores (eigen oordeel/inschatting) kan de visitatie niet plaatsvinden.

* Scoring op (deel)indicatoren (zie in volgende tabel onder Scoring):

- V Verplichte (deel)indicator.
- V3 Verplichte (deel)indicator en voor lidmaatschap is beoordeling 3 in principe een vereiste. Bij visitatie zal echter het totaalbeeld van de scores uiteindelijk doorslaggevend zijn.
- V2 Verplichte (deel)indicator en voor lidmaatschap is beoordeling 2 of 3 een vereiste.
- F Facultatieve (deel)indicator.
- LOOK Indicatoren 2 en 6 zijn bedoeld voor LOOK-scholen met programma's op maat voor extra getalenteerde leerlingen.

** Toelichting op de vierpunt-schaal (zie in volgende tabel onder Beoordeling):

- 0 Helemaal niet aanwezig.
- 1 Het is in voorbereiding.
- 2 Het is in uitvoering, maar voor verbetering vatbaar.
- 3 Er wordt aan voldaan.

D o m e i n	In d i c a t o r	S c o r i n g *		Beoordeling **			
			Aspecten en indicatoren				
			Omschrijving van kenmerken: Welke kenmerken zijn vereist?	0	1	2	3

DOMEIN BELEID

Aspect Cultuureducatie centraal beleidspunt, 2 indicatoren							
1	V3	De school heeft <i>de ontwikkeling van cultuureducatie</i> als <i>centraal beleidspunt</i> voor de school(soort) breed of een enkele stroom geformuleerd (bijvoorbeeld cultuurklas).		0	1	2	3
		Onze school heeft een duidelijke cultuurvisie en biedt in de onderbouw de Cultuurstroom aan en in de bovenbouw de vakken Kunst Muziek, Kunst Drama en Kunst Beeldende Vorming					
2	F V2 voor scholen met aantekening LOOK-ontwikkeling.	De school biedt <i>specifieke en extra mogelijkheden</i> aan (individuele) extra getalenteerde leerlingen uit het profiel/de cultuurklas.		0	1	2	3
		Wij bieden deze mogelijkheid door IIn een (drie)dubbel kunstvak toe te staan. Daarnaast bieden wij persoonlijke begeleiding aan IIn die hun toekomst in de kunstensector zien. Onze IIn kunnen ook STOEI doen (Stimuleren Talent Op Eigen Initiatief). Wij bieden getalenteerde leerlingen de					

			mogelijkheid om tijdens lessen te werken aan uitdagende eigen projecten.				
--	--	--	--	--	--	--	--

DOMEIN VISIE EN DOELEN

Aspect Schoolplan, 2 indicatoren							
3		De school heeft <i>de visie</i> op cultuureducatie <i>beschreven</i> als integraal onderdeel van het schoolplan:					
	V3	a. op het terrein van de cultuureducatie: uitgangspunten, onderwijsconcept, doelen, onderwijsprogramma curriculum, randvoorwaarden en evaluatie. Opgenomen in het jaarbeleidsplan en wordt op dit moment (nov.2017) verwerkt in het cultuurbeleidsplan/profielplan.	0	1	2	3	
	V3	b. bij de samenwerking met culturele partners. Zie cultuurbeleidsplan/profielplan, website en Culturele partners zijn op de hoogte van onze visie.	0	1	2	3	
4		De school heeft <i>de visie</i> op cultuureducatie <i>vertaald in uitvoering</i> van het schoolplan:					
	V3	a. op het terrein van de cultuureducatie: uitgangspunten, onderwijsconcept, doelen, onderwijsprogramma curriculum, randvoorwaarden en evaluatie. Zie leerstofplanners, eigengemaakt lesmateriaal, houdingenformulier, etc.	0	1	2	3	
	V3	b. bij de samenwerking met culturele partners. Culturele partners zijn op de hoogte van bijvoorbeeld de houdingen van onze leerlingen. Zij geven ons ook feedback daarop. Wij krijgen positieve feedback terug van de culturele partners.	0	1	2	3	

Aspect Meerwaarde onderwijsprogramma, 2 indicatoren							
5	V3	De <i>visie</i> beschrijft <i>de meerwaarde van het onderwijsprogramma</i> voor de ontwikkeling van <i>alle leerlingen</i> in de school(soort) breed of in een enkele stroom. Zie cultuurbeleidsplan/profielbeleidsplan. Wij streven naar een ander soort leerling d.m.v. cultuureducatie.	0	1	2	3	

	6	F V2 voor scholen met aantekening LOOK-ontwikkeling.	De visie beschrijft de meerwaarde van het onderwijsprogramma voor de ontwikkeling van extra getalenteerde leerlingen uit het profiel/de cultuurklas. Zie schoolbeleidsplan.	0	1	2	3
						F	

DOMEIN RANDVOORWAARDEN

Aspect Draagvlak, professionalisering en werving, 4 indicatoren							
	7	Visie en doelen worden breed gedragen door en besproken met:					
	V2	a. het management.				0	1
		Een van de MT-leden is speciaal belast met cultuur, er zijn 2 cultuurcoördinatoren (waarvan 1 van de gehele stichting) en onze directeur is voorzitter van de VCPS.				2	3
	V2	b. de docenten van de kunstvakken.				0	1
		Alle kunstdocenten zijn betrokken bij de Cultuurstroom. Zij maken en ontwikkelen het curriculum, waardoor onze visie handen en voeten krijgt.				2	3
	V2	c. de docenten van de overige vakken.				0	1
		Het overgrote deel van het OP en OOP draagt deze visie en doelen. Het cultuurprofiel is op onze school onomstreden.. Enkele voorbeelden. Als je op Lyceum Schöndeln solliciteert, wordt er met nadruk gevraagd naar de affiniteit met cultuur. BLIKopener in groep 8 (docenten van allerlei vakken betrokken bij voorbereiding en uitvoering) en Open Dag.				2	3
	8	Visie en doelen worden aantoonbaar vertaald in mogelijkheden voor deskundigheidsbevordering voor de docenten kunstvakken om hun kennis en pedagogisch-didactische vaardigheden voor het eigen vak en binnen vakoverstijgende projecten te ontwikkelen, te vergroten of te waarborgen. De deskundigheidsbevordering voorziet in faciliteiten:					
	V2	a. voor scholing van vakdocenten op het gebied van cultuureducatie.				0	1
		Docenten gaan in wisselende formatie naar allerlei (landelijke) bijscholingen. Daarnaast is er een jaarlijkse bijscholing CKV.				2	3
	V2	b. ten behoeve van vakoverstijgende projecten (kennis/inzicht; attitude; pedagogisch-didactische vaardigheden).				0	1
		Docenten gaan in wisselende formatie naar allerlei (landelijke) bijscholingen. Daarnaast is er een jaarlijkse bijscholing CKV.				2	3

	9	<i>Visie en doelen</i> worden aantoonbaar vertaald in mogelijkheden voor <i>deskundigheidsbevordering</i> voor de docenten van <i>niet-kunstvakken</i> om hun kennis en pedagogisch-didactische vaardigheden voor <i>het eigen vak</i> en <i>binnen vakoverstijgende projecten</i> te ontwikkelen, te vergroten of te waarborgen. De deskundigheidsbevordering voorziet in faciliteiten:				
	V2	a. voor scholing van docenten voor hun bijdrage op het gebied van cultuureducatie. Niet kunstvakdocenten wordt de mogelijkheid geboden deel te nemen aan de jaarlijkse bijscholing CKV.	0	1	2	3
	V2	b. ten behoeve van vakoverstijgende projecten (kennis/inzicht; attitude; pedagogisch-didactische vaardigheden). Wij zien onze beide profileringen als voorhoede van onze visie op leren (zie website). Dit betekent dat algemene pedagogisch-didactische scholing regelmatig een relatie heeft met werkwijze en inhoud van cultuur en Technasium. Onze school stelt overigens – als gevolg van onze visie op professionele ruimte (zie beleidsplan) – niet of nauwelijks deskundigheidsbevordering verplicht voor alle medewerkers. Direct-leidinggevenden bespreken dit op maat met elke medewerker; de profilering van de school speelt daarbij indien mogelijk een rol. Wij kennen eigenlijk geen ‘vakoverstijgende projecten’ anders dan de (internationale) reizen, waarin cultuur overigens ook steeds een rol speelt. Cultuurstroom werkt per definitie vakoverstijgend, bv. middels het Gesamtkunstwerk. Houdingenformulier.	0	1	2	3
	10	<i>Visie en doelen</i> worden aantoonbaar vertaald in gerichte <i>werving en selectie</i> van docenten.				
	V2	a. Bij werving en selectie van kunstvakdocenten wordt uitgegaan van instemming met en kwalificatie voor het cultuureducatiebeleid. Vastgelegd in de procedure werving.	0	1	2	3
	F	b. Bij werving en selectie van docenten voor andere vakgebieden wordt uitgegaan van instemming met het cultuureducatiebeleid. Vastgelegd in de procedure werving.	0	1	2	3
	Aspecten Organisatorische, materiële en financiële randvoorwaarden 4 indicatoren					
	11	<i>Visie en doelen</i> worden aantoonbaar vertaald in randvoorwaarden voor de <i>coördinatie</i> en <i>organisatie</i> van cultuureducatie. Het beleid voorziet in:				
	V3	a. de aanstelling van een cultuurcoördinator. Zelfs 2. Bovendien levert onze school de stichtingsbrede cultuurcoördinatoren.	0	1	2	3
	V3	b. de invulling, de organisatie en de formatie ten behoeve van zijn/haar interne taken en ten behoeve van de samenwerking met de culturele instellingen.	0	1	2	3

		Staat in het plan van inzet en er is een omschrijving verantwoordelijkheden cultuurcoördinatoren.				
--	--	---	--	--	--	--

	12	<i>Visie en doelen</i> worden aantoonbaar vertaald in <i>financieel beleid</i> . Het financieel beleid voorziet in:				
	V3	a. een begroting voor cultuureducatie. In aantal fte's en de 5 sectiebegrotingen. In de schoolkosten is ook een bedrag opgenomen voor de profileringen.	0	1	2	3
	V3	b. een structureel budget. Idem. En opgenomen in de ouderbijdrage. In de schoolkosten is een bedrag opgenomen voor de profileringen.	0	1	2	3
	V3	c. financiering uit overige bronnen als de cultuurkaart, subsidies en/of sponsoring. Alle aanwezig, subsidies incidenteel. Dit schooljaar vindt er een samenwerking plaats tussen de ECI en onze Cultuurstroom klas 2 Muziek ("Van niks tot band"). De meerwaarde van dit project, coachen van kleine groepen, is evident gebleken, maar de financiering is een structureel probleem: dit schooljaar min of meer toevallig mogelijk door overschot op cultuurkaart.	0	1	2	3
	13	<i>Visie en doelen</i> worden aantoonbaar vertaald in de <i>benodigde faciliteiten</i> . Het beleid voorziet in faciliteiten als:				
	V2	a. materiële voorzieningen. Zie lokalen, aula en begrotingen van de 5 cultuurvakken	0	1	2	3
	V2	b. ruimtelijke voorzieningen. Er zijn specifieke, goed geoutilleerde vaklokalen voor Kunst Drama, Kunst Muziek, Kunst Beeldend en Cultuurstroom. Voor CKV en een extra muzieklokaal hebben we nog wensen. En wat betreft opslag blijft er ook nog wat te wensen over: wij maken ons met name zorgen over wat er nog aan opslagruimte over blijft na de ingrijpende verbouwing die onze school komend jaar te wachten staat.	0	1	2	3
	14	V2 De randvoorwaarden, zoals de <i>organisatie, planning, roostering, logistiek, ruimtelijke en materiële voorzieningen</i> , sluiten aan bij de mogelijkheden, behoeften en wensen van <i>leerlingen</i> . Hoewel hier jaarlijks veel tijd en energie in gestoken wordt, blijft er wat betreft roostering nog wat te wensen over. De traditionele manier van roosteren past eigenlijk niet meer bij de manier waarop wij in CS en bij O&O onderwijs (willen) verzorgen. Leerlingen hebben behoefte aan een open atelier.	0	1	2	3

DOMEIN CURRICULUM

Aspecten Cultuureducatie in <u>extra</u> onderwijsaanbod, 4 indicatoren

	15	<i>Cultuureducatie</i> heeft een duidelijke plaats in het <i>verplichte en uitgewerkte curriculum</i> voor de verschillende vakken of vakgebieden. Het aanbod cultuureducatie omvat bijdragen aan:				
	V3	a. het curriculum op de kunstvakgebieden en eindexamenvakken zoals beeldend en/of muziek, theater, drama, dans, audiovisueel, literatuur en/of CKV. Zie curriculum kunstvakken.	0	1	2	3
	V2	b. het curriculum van andere vakken of vakgebieden. Zie curriculum van bijvoorbeeld Duits, Nederlands, Engels, Geschiedenis en Economie.	0	1	2	3

	F	c. het kundossier en/of het leerling-portfolio. Het portfolio wordt gevuld door vakken zoals Cultuurstroom, CKV, Beeldende Vorming, etc. De mentoren vullen met hun leerlingen een eigen onderdeel in dit portfolio. Voor LOB zijn er ook plannen om dit hierin op te nemen. Voorts denken wij na over het in gebruik nemen van een digitaal portfolio, bv. het schoolfolio.	0	1	2	3
16		<i>Cultuureducatie</i> voorziet in de mogelijkheden voor <i>buitenschoolse activiteiten</i> :				
	F	a. op het gebied van kunsten, cultureel erfgoed, media-educatie, etc. Lyceum Schöndeln biedt lln veel mogelijkheden voor buitenschoolse activiteiten op cultureel gebied. Voorbeelden hiervan zijn onze buitenschoolse commissies, educatieve werkweken, entrees, jaarlijks theaterbezoek, uitvoeringen, etc.	0	1	2	3
	F	b. die bijdragen aan het kundossier en/of het leerling-portfolio. Zie hiervoor: veel van het voorgaande wordt opgenomen in portfolio en kundossier CKV.	0	1	2	3
17	V2	Het programma <i>cultuureducatie</i> bevat <i>aanbod</i> waarbij <i>leerlingen</i> betrokken zijn bij de <i>ontwikkeling, vormgeving en uitvoering</i> van culturele activiteiten. Voorbeelden: het maken van een Gesamtkunstwerk op klas 3, het naken van een musical (eens in de 4 jaar), het verzorgen van interne en externe performances van CKV, de afsluitingen van Cultuurstroom, uitvoeringen, etc.	0	1	2	3
18	V2	De <i>uitvoering van het onderwijsprogramma</i> sluit aan bij de <i>mogelijkheden, behoeften en wensen</i> van <i>leerlingen</i> . Dit betreft de inhoud van het onderwijsprogramma zoals extra aanbod van culturele activiteiten, doorlopende leerlijnen, kundossier/leerling-portfolio, ondersteuning door docenten. Op regelmatige basis (structureel) vindt evaluatie plaats met betrokkenen bij onderwijsprogramma's, en daarmee dus ook met de leerlingen. Komt onder andere terug in perioderefecties Cultuurstroom, tussen/eindbalansverslagen CKV, eindgesprek CKV, etc.	0	1	2	3
Aspecten Samenhang in het onderwijsprogramma, 2 indicatoren						
19		De <i>cultuureducatie</i> biedt <i>verbindingen</i> tussen de vakken binnen het curriculum van de school. Het programma biedt samenhang:				
	V2	a. tussen vakken per leerjaren. Cultuurstroom (inherent aan het vak), CKV en NETL op 4V, etc.	0	1	2	3
	V2	b. tussen vakken in opeenvolgende leerjaren. Cultuurstroom, technasium: vaardighedenlijn (VOC). Uitbreiding naar andere vakken nog niet optimaal.	0	1	2	3
	F	c. met vervolgoopleidingen. Er hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden met de	0	1	2	3

		opleiding scenografie in Maastricht.				
	20	In een <i>kunstdossier/leerling-portfolio</i> blijkt de <i>samenhang</i> :				
	F	a. tussen vakken per leerjaren. Middels houdingenformulier. En dit is ook nog een verbinding met andere vakken. We sturen immers ook algemeen op houdingen die in CS geëxpliciteerd worden.	0	1	2	3

	F	b. tussen vakken in opeenvolgende leerjaren. Middels houdingenformulier	0	1	2	3
	F	c. met vervolgoopleidingen. Vindt nu niet plaats.	0	1	2	3

DOMEIN SAMENWERKING

Aspect Structurele samenwerking met culturele partners en onderwijs 4 indicatoren						
21	V3	De school heeft <i>structurele samenwerking</i> met een of meer <i>culturele partners</i> . Deze structurele samenwerking komt tot uitdrukking in gezamenlijke visievorming en activiteiten die bijdragen aan het programma cultuureducatie. Zie cultuurbeleidsplan/profielplan. Er wordt intensief samengewerkt met het Cuyperhuis, ECI Cultuurfabriek, Oranjerie, etc. In samenspraak worden jaarlijks allerlei activiteiten georganiseerd die een gezamenlijke en gedeelde visie uitstralen.	0	1	2	3
22	F	De school heeft <i>structurele samenwerking</i> met een of meer <i>onderwijsinstellingen</i> . De structurele samenwerking komt tot uitdrukking in gezamenlijke visievorming en activiteiten die bijdragen aan het programma cultuureducatie. Middels de periodieke bijeenkomsten georganiseerd door de VCPS vindt er gezamenlijke visievorming over cultuur plaats. Hierin spreken altijd meerdere onderwijsinstellingen met elkaar. Ook in specifieke leernetwerken van de VCPS zijn wij vertegenwoordigd, bv. de leernetwerken cultuur en techniek, cultuur en portfolio, het vernieuwde CKV. Lyceum Schöndeln is kartrekker binnen SOML (Stichting Onderwijs Midden-Limburg) op het gebied van samenwerking tussen de scholen en het organiseren van bijscholingen. De school is ook onderdeel van het Platvorm Cultuur Roermond: hierbij is het PO (cultuuronderwijs) ook vertegenwoordigd.	0	1	2	3

	23		Bij de <i>voorbereiding en uitvoering</i> zijn culturele partners en onderwijsinstellingen betrokken bij de cultuurprofielschool als informatiebron en/of als samenwerkingspartner <i>binnen de reguliere</i> onderwijstijd. De school heeft een relatie met de volgende partners.															
		V 2 : b F v o o r d e a n d e r e d e e l i n d i c a t o r e n	De samenwerking bestaat uit:	a. incidentele samenwerkin g				b. structurele samenwerkin g				c. anders, nl.						
			Centrum voor de kunsten (muziek- school, creativiteitscentrum, etc.)	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Musea	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Science centra	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Theater/theatergezelschappen	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Kunstonderwijs mbo	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Kunstvakonderwijs hbo	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Individuele kunstenaars	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Erfgoedinstellingen	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Filmhuizen/-bioscopen	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Bibliotheek	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Archieven	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			(Regionale) steunpuntinstellingen	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Anders, namelijk	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			

	24		Bij de <i>voorbereiding en uitvoering</i> zijn culturele partners en onderwijsinstellingen betrokken bij de cultuurprofielschool als informatiebron en/of als samenwerkingspartner <i>buiten de reguliere</i> onderwijstijd. De school heeft een relatie met de volgende partners.															
		V 2 : b F v o o r d e a n d e r e	De samenwerking bestaat uit:	a. incidentele samenwerkin g				b. structurele samenwerkin g				c. anders, nl.						
			Centrum voor de kunsten (muziek- school, creativiteitscentrum, etc.)	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Musea	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Science centra	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Theater/theatergezelschappen	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Kunstonderwijs mbo	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Kunstvakonderwijs hbo	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Individuele kunstenaars	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			
			Erfgoedinstellingen	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3			

a n d e r e d e e l i n d i c a t o r e n	Filmhuizen/-bioscopen	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
	Bibliotheek	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
	Archieven	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
	(Regionale) steunpuntinstellingen	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
	Anders, namelijk	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3

Aspect Communicatie, 2 indicatoren													
25		De school draagt het cultuurprofiel uit in de <i>interne communicatie</i> binnen de school. De school draagt het cultuurprofiel intern uit met diverse middelen zoals:											
	V3: a en/of b. Bij andere deel- indicator is V2 vereist.	a. themabijeenkomsten en presentaties. Website van de school, nieuwsbrief school, aankleding school. Er is nog een sterke behoefte aan het delen van onze onderwijsvisie cultuur met andere collega's tijdens een gezamenlijk moment.	0	1	2	3							
		b. publicaties. Website van de school, nieuwsbrief school, Facebook. Verbetering is nodig: het vak O&O heeft hierin ondersteuning van een TOA. Er zou eigenlijk een TOA moeten zijn die alle (interne en externe) communicatie en data beheert.	0	1	2	3							
26		De school draagt het cultuurprofiel uit in de <i>externe communicatie</i> binnen de wijk en/of de stad en/of de regio. De school draagt het cultuurprofiel extern uit met diverse middelen zoals:											
	V3: a en/of b en/of c. Bij andere deel- indicator- (en) is V2 vereist.	a1. website. En Facebook.	0	1	2	3							
		a2. schoolportret op www.cultuurprofielscholen.nl .	0	1	2	3							
		b. publicaties. Ook op Facebook.	0	1	2	3							

		c. open dagen.	0	1	2	3
		O.a. eigen presentaties Cultuurstroom samen met Onderzoek en Ontwerpen.				

DOMEIN KWALITEITSZORG/EVALUATIE

Aspect Ontwikkeling, 3 indicatoren						
27		Beleid en praktijk van cultuureducatie worden systematisch geëvalueerd met de volgende betrokkenen:				
	V3: minimaal drie deelindicatoren.	a. management. Op agenda overleggen MT met directie.	0	1	2	3
	Bij andere deelindicator(en) is V2 vereist.	b. docenten. In de cultuursectie-overleggen. Dit is een vast agendapunt van alle overleggen (minimaal 6x per jaar). Gaat over curriculum, houdingen, etc.	0	1	2	3
		c. leerlingen. Structureel middels periodereflecties, docentenscan, af en toe leerling-enquête.	0	1	2	3
		d. ouders. Eerder incidenteel en informeel dan structureel, bv. in gesprekken met collega's die ook ouder zijn van lln. omdat sommige docenten ook ouder zijn van lln. Vertegenwoordigers van de cultuursectie bespreken 1x per jaar cultuur in de ouderraad.	0	1	2	3
		e. samenwerkingspartners. Na elk samenwerkingsproject (bv. entree) wordt er geëvalueerd.	0	1	2	3
28		De uitkomsten van de evaluatie worden benut voor <i>bijstellingen van het programma</i> in het kader van de kwaliteitszorg, waarin de school voortdurend blijft werken aan de verbetering van de kwaliteit. De evaluatie van cultuureducatie leidt tot bijstelling van de:				
	V2	a. (beleids)plannen. Op dit moment wordt een nieuw beleidsplan gemaakt waarin we onze conclusies verwerken.	0	1	2	3
	V2	b. uitvoering. Elk schooljaar worden uitkomsten van de evaluatie verwerkt in de (opzet) van ons programma.	0	1	2	3
	V2	c. opzet van de evaluatie. Spreekt voor zich.	0	1	2	3
29	V	Geef uw oordeel/mening over de <i>kwaliteit van cultuureducatie</i> . Beknopte toelichting op uw oordeel/mening: De kwaliteit van onze cultuureducatie bevindt zich op een hoog niveau. We zijn zeer zelfkritisch, gedreven, ambitieus en	0	1	2	3

			constant bezig met de verbetering van onze cultuureducatie. Een aandachtspunt is om onze ambities in lijn te brengen met de beschikbare tijd.				
--	--	--	--	--	--	--	--

BIJLAGE 3: CONCLUSIES LEERLINGENVRAGENLIJSTEN

Motivatatie

(waarom leerlingen voor deze school hebben gekozen)

De drie hoofdmotivaties zijn:

- De sfeer/uitstraling van de school.
- De broer of zus, vriendin of vriend had ook voor deze school gekozen.
- De culturele vakken en het aanbod van deze school.

Uitstraling van de school

(als ik op school ben zie ik dat kunst belangrijk is, want)

Bijna alle leerlingen vinden dat binnen de school zichtbaar is dat kunst belangrijk is.

De hoofdmotivaties zijn:

- Er hangen overal kunst werken voornamelijk van leerlingen.
- Er wordt op cultureel gebied van alles georganiseerd zoals de Sketch- en Muziekavond.
- Er is goed geïnvesteerd in goede kunstlokalen.
- Er zijn diverse buitenschoolse clubs, zoals bv. de Fotoclub, OPA (Ondersteunende Podiumactiviteiten), TTC (Technische Toneelcommissie), etc.

Speciale kunstklassen of –groepen

(heeft de school speciale kunstklassen of –groepen)

Ondanks dat we geen talentklassen of –groepen hebben, ervaren onze leerlingen dat we wel zo en menen dat we speciale kunstklassen of –groepen hebben, namelijk de Schoolband, OPA, TTC, Fotoclub, Debatteam, muziekkor, SP (Schoolparlement), KULTpanel, O&O en CS (Cultuurstroom).

Activiteiten waaraan de leerlingen zelf deelnemen:

- Muziekkor.
- OPA.
- SP.
- TTC.

Vragen over kunst- en cultuurlessen en -projecten

(1. Geven de opdrachten in de kunstlessen ruimte voor persoonlijke keuzes bij de uitwerking?)

Onze leerlingen zijn doorgaans zeer tevreden over de opdrachten. De leerlingen spreken elkaar tegen of ze voldoende vrijheid krijgen binnen een opdracht. Voor ons is het zaak om leerlingen goed te informeren en af en toe te toetsen of ze door hebben dat ze vrijheden hebben.¹⁵

Vragen over kunst- en cultuurlessen en -projecten

¹⁵ Leerlingen geven als antwoord doorgaans “vaak” of “altijd”.

Tops van de leerlingen over dit soort lessen:

- Aan veel opdrachten kun je een creatieve draai geven.
- Veel keuzevrijheid, als je het doel maar bereikt.
- Bij CS DR en CS BV mag je eigen keuzes maken op het gebied van het aanpakken van de opdracht.
- Ruime materiaalkeuze.
- Ruimte voor eigen inbreng.

Tips van de leerlingen over dit soort lessen:

- Minder randvoorwaarden bij CKV.
- Opdrachten bij BV mogen meer open.

(2. Gaat het in de les wel eens over onderlinge verschillen in je klas [gewoontes, afkomst, geloof?])
Leerlingen merken dat er aandacht wordt besteed aan diversiteit binnen de school, maar als school(organisatie) moet er meer aandacht voor onderlinge verschillen in het klaslokaal komen.¹⁶

Vragen over kunst- en cultuurlessen en -projecten

(3. Houd je een kunstdossier of portfolio bij waarin opgenomen opdrachten, werkstukken, verslagen of beoordelingen gaan?)

Het merendeel van de leerlingen vindt een ontwikkelingsportfolio/kunstdossier een vanzelfsprekendheid en werkt ermee.¹⁷

Vragen over kunst- en cultuurlessen en -projecten

(4. Wat vind je dat je leert bij de kunstlessen?)

Conclusie: Leerlingen geven diverse zaken aan die ze leren in de kunstlessen. De tips die we krijgen bij dit punt zijn dat enkele leerling soms meer verdieping willen en variatie in de aanpak en uitleg van opdrachten.¹⁸

¹⁶ Leerlingen geven als antwoord doorgaan “nooit” of “soms”.

Dit wordt volgens de leerlingen wel gedaan bij/middels:

- De voorstellingen in de onderbouw.
- Je wordt aangespoord jezelf te zijn, uniek te zijn: we accepteren elkaar wie we zijn.
- Paarse Vrijdag (1 x per jaar).
- Er vindt geen discriminatie plaats.
- Bij Levensbeschouwelijke Vorming.
- Als het in de stof van Kunst Algemeen voorkomt, bv. Afrikaanse kunst en de waardering hiervoor aan het begin van de 20ste eeuw.

¹⁷ Leerlingen geven als antwoord doorgaans “vaak” of “altijd”. Leerlingen weten dat ze een portfolio bij moeten houden, of hun CKV-klapper. Een aantal kunstleerlingen noemt de dummy.

¹⁸ Leerlingen geven het volgende aan:

- Door KUAL veel kennis gekregen over kunststromingen en kunstenaars. Ook bij BV krijgen we opdrachten die gebaseerd zijn op kunststromingen. Kunst wordt zelfs op sociaal en economisch gebied behandeld.
- KUDR: jezelf zijn, out of the box denken, van alles uitproberen, concentreren. Vele basistechnieken die ik in m'n toekomst goed kan gebruiken.
- KUMU: samenwerken, zingen.
- Ik leer denk ik niet overdreven veel, maar denk wel dat we er veel van leren, terwijl we het misschien niet door hebben.
- CS: je leert begrippen, hoe je die moet toepassen.
- Bij elk kunstvak hebben we wel eens theorie gehad.
- CS: het beoordelen van een kunstwerk, nieuwe technieken, kunstzinnige stromingen enz.
- Je leert genoeg bijv. bij CS DR hoe je je emoties uit & bij BV bijv. allemaal begrippen die handig zijn om te kennen.
- Vaak leer je meer zelfontwikkeling maar dat vind ik zelf belangrijker dan vakken waar je alleen informatie leert.
- KUAL: Ik vind dat we veel extra geschiedenis leren.
- Je krijgt geleerd wat je moet leren, niet teveel of te weinig.
- Je leert bijv. hoe ze het doen in de kunstwereld.
- Dat je dingen moet durven en je niet hoeft te schamen.

Leerlingen geven de volgende tips:

- Muziek 6 vwo is nu alleen zingen, wellicht kan hier meer in.
- Bij BV de begrippen uitleggen op een leuke manier. Nu moet je ze zelf opzoeken. En bij de uitleg dan wel zelf de begrippen opschrijven.
- Bij CKV iets nuttigere dingen doen en niet de hele tijd de zelfde soort opdrachten.
- Meer over de kenmerken van kunststromingen.

Vragen over Kunstvakken gecombineerd met ander vak.

(5. *Wordt een kunstvak wel eens gecombineerd met één of meer andere vakken?*)

Er zijn incidentele voorbeelden van de combinatie van een kunstvak met een ander vak. Leerlingen hebben wel behoefte aan meer combinaties, maar snappen ook dat dit organisatorisch vaak niet mogelijk is. Wellicht is het goed om met sectieleiders en schoolleiding te bekijken wat de mogelijkheden zijn.¹⁹

Vragen over Kunstvakken gecombineerd met ander vak.

(6. *Voorbeeld van een project met meer vakken, waaraan ik heb meegedaan.*)

Leerlingen geven het volgende aan:

- BI en BV: we moesten translatie weergeven met werkende elementen (dus het proces moest dynamisch weergegeven zijn) .
- KUDR en ENTL: eindvoorstelling *Twelfth Night* van Shakespeaere.
- WI en BV: kubussen tekenen.
- DA en DR: een voorstelling gemaakt met daarin ook dans.
- CS: het maken van een Gesamtkunstwerk.
- O&O: bij O&O moet je altijd informatie gaan halen bij andere vakken.
- MU en GS: muziekstukje componeren over geschiedenis.

Vragen over Kunstvakken gecombineerd met ander vak.

(7. *Wordt in een niet-kunstvak verband gelegd met kunst en cultuur?*)

Leerlingen ervaren dat er in niet kunst- en cultuurvakken toch vaker weldegelijk een verband wordt gelegd met kunst en cultuur. Maar dit zeer afhankelijk van het vak en de docent. Het zou goed zijn als leerlingen deze overlap tussen de vakken kunnen maken.²⁰

-
- Misschien soms ergens in verdiepen zodat we het beter begrijpen.

¹⁹ Leerlingen geven als antwoord doorgaan “nooit” of “soms”.

Enkele voorbeelden van bestaande samenwerkingen:

- Bij BI of AK tijdens het maken van een poster om processen weer te geven.
- Bij KUDR moet de eindproductie gebaseerd worden op een klassiek toneelstuk (overlap ENTL en KUDR).
- In de onderbouw was er een acteerworkshop in het Engels, dit leverde een cijfer op bij Engels.
- Bij BV moeten we m.b.v. perspectief kubussen tekenen (combi BV en WIS).
- De theorie bij CS DR werd gecombineerd met GS.

Leerlingen geven de volgende tips:

- O&O combineren met kunstvakken.
- Vaker de combinatie opzoeken.

²⁰ Leerlingen geven als antwoord doorgaans “soms”, een aantal keren “vaak” en af en toe “altijd”.

Leerlingen geven het volgende aan:

- Bij Engels wordt er bijvoorbeeld veel literatuur en theater behandeld.
- Bij Nederlands, Engels, Duits en Frans in de bovenbouw literatuur: kunst en cultuur.
- Geschiedenis alleen cultuur. (Bijv. hoe de mensen vroeger leefde, hun vermaak (cultuur) & oude schilders bijv. (kunst)).
- WI: het onderwerp meetkunde.
- ENTL: acteerworkshop onderbouw.
- Bij vakken zoals AK en GS soms wel.
- Klas 3 is voor Duits, BV en Economie naar Keulen geweest.
- Bij de talen praten we wel eens over de cultuur van die landen.
- Bij maatschappijleer moesten we culturen van andere landen onderzoeken.
- Bijv. bij Grieks en levensbeschouwing. Hier hebben we het vaak over cultuur.

Vragen over Kunstvakken gecombineerd met ander vak.

(8. Hebben docenten van andere vakken ook interesse voor kunst en cultuur?)

Het overgrote deel van onze leerlingen denkt dat niet kunstvakdocenten inderdaad interesse hebben voor kunst en cultuur. Een deel van de leerlingen vindt dat de bètadocenten hier meer interesse mogen tonen en dat andere docenten dat beter mogen laten merken.²¹

Vragen: tentoonstelling, concert, film, etc.

(9. Sluiten lessen en opdrachten bij de kunstvakken aan bij een bezoek aan een tentoonstelling, een concert of een film?)

Leerlingen denken dat deze lessen niet altijd aansluiten, maar ons inziens beseffen ze niet altijd wat we allemaal aanbieden. Ze kennen ook onze overwegingen niet die ten grondslag liggen aan de keuzes die we maken.²²

Vragen: tentoonstelling, concert, film, etc.

²¹ Leerlingen geven als antwoord doorgaans “soms” en “vaak”.

Leerlingen geven het volgende aan:

- Ja, zeker bij reisjes naar bijv. Duitsland of Engeland worden ook altijd musea bezocht.
- Heel veel docenten hebben deze interesse aangezien ze er ook vaak mee te maken hebben of ze hebben een culturele hobby.
- Sommige niet-kunstdocenten bespelen een instrument en doen dan ook mee aan de musical of sketch- en muziekavond.
- Ja, ik denk de leraren van bijv. geschiedenis en aardrijkskunde wel.
- Niet iedereen vindt dat interessant. Er zijn ook gewoon docenten die het wel interessant vinden, de meningen zijn verdeeld.
- Allerlei docenten zijn betrokken bij kunstzinnige activiteiten!
- Vooral bij de talen. Bij de bètavakken bijvoorbeeld niet zo.
- Bij veel vakken die een stukje te maken hebben met cultuur, zoals Grieks, Levensbeschouwing, Geschiedenis en Latijn.

TIPS:

- De bètadocenten mogen meer interesse tonen.
- Valt niet te merken, misschien beter laten merken.

²² Leerlingen geven hier een heel wisselend beeld: de antwoorden “altijd”, “vaak” en “soms” komen het meeste voor. Twee leerlingen zeggen “nooit”.

Leerlingen geven het volgende aan:

- Meestal in de vorm van een voorbereidingsopdracht. Er wordt niet heel vaak vanuit een kunstvak ergens naartoe gegaan. TIP: meer bezoek aan voorstellingen/ films
- In de onderbouw meer dan in de bovenbouw (buiten CKV, maar als dat is afgesloten niet meer).
- In de onderbouw en voor CKV hebben we vaker voorstellingen bezocht, waarna we daarop gereflecteerd hebben in een verslag.
- We zijn een keer naar een operavoorstelling geweest voor inspiratie voor het Gesamtkunstwerk.
- Vooral bij Kunst Algemeen en Kunst Drama
- Ik denk dat bij CS het doel van het laten zien van deze voorstellingen niet helemaal duidelijk was.
- We moesten een paar weken geleden naar Rotterdam voor Kunst Algemeen.

Leerlingen geven de volgende tips:

- Concert of film bezoeken en daar een verslag van maken.
- De opdrachten uitdagender maken.
- Ik zou in de onderbouw meer soorten voorstellingen bezoeken en er echt voor zorgen dat leerlingen in de bovenbouw zijn voorbereid op CKV..
- Leerlingen nog duidelijker maken wat ze met het portfolio moeten doen.

Motiveer interesse voor kunst bij leerlingen door ze naar echte kunst te brengen niet van die saaie, onprofessionele dingen.

(10. Geef een voorbeeld van een opdracht van kunstvakken die paste bij het bezoek)

Leerlingen geven het volgende aan:

- Bezoek aan de Kunsthal Rotterdam, kunstwerken analyseren.
- De voorstelling: 'Dit zijn de namen' (toneelvoorstelling voor Nederlands)
- De voorstelling: 'Into the woods (toneelvoorstelling/musical) bij KUDR.
- KUMU en CKV: Concert van Jody Moon.
- Voorstelling: Schinderhannes.
- Voorstelling: Peter-Pan.
- Bezoek aan Opera-Zuid, Gesamtkunstwerk maken.
- Bezoek Bibliorura.
- Bezoek Oranjerie.
- Bezoek Cuypershuis.
- Bezoek voor KUAL aan Rotterdam.
- Bezoek + leslocatie: de Azijnfabriek.

Conclusie na vraag 9 en 10: Gezamenlijk weten de leerlingen toch een hoop activiteiten op te noemen. En deze lijst is nog lang niet compleet. Het is zaak dat wij als team de leerlingen en ouders vaker duidelijker maken hoe zaken zijn ingebed. Dat hoeft niet persé als verdediging en met argumenten; men moet een sectie ook erin vertrouwen dat zij op een kundige manier zaken in leerlijnen inbedden.

(11. Ken je tijdig alle afspraken die gemaakt zijn voor bezoeken aan bijvoorbeeld museum of theater? Hoe krijg je de informatie?)

Leerlingen geven als antwoord "vaak" en "altijd". Ze geven aan dat ze vooral via de mail (Magister) of door de vakdocent of mentor op de hoogte worden gehouden. Hier mogen we gewoon tevreden over zijn.

(12. Mag je meehelpen bij de voorbereiding en uitvoering van zulke bezoeken?)

Leerlingen geven hoofdzakelijk als antwoord "nooit"; een enkeling zegt "soms". Dit kan kloppen: uitgangspunt is dat we leerlingen naar zaken sturen waar ze uit zichzelf niet snel naar toe gaan. Wij vragen leerlingen steekproefsgewijs wel om advies, maar dit is vaak maar een klein groepje leerlingen. Uitgangspunt is en blijft dat leerlingen in aanraking komen met een zo breed mogelijk scala aan voorstellingen en disciplines.

(13. Wil je docent weten wat je vond van zo'n bezoek? Mening laat ik weten in...?)

Het is bijna standaard dat leerlingen een opdracht krijgen om hun mening te geven. Degene die "soms" zeggen, lijken zich er in ieder geval niet bewust dat ze dit wel al doen. Daar moeten we eens kritisch naar kijken.²³

Vragen: materiaal, gereedschap, ruimte, instrumenten.

(14. Zijn er voor de kunstlessen en kunstprojecten genoeg materialen, gereedschap, ruimtes en/of instrumenten?)

Hier zijn we tevreden over.²⁴

²³ Leerlingen geven hoofdzakelijk als antwoord "altijd", sommigen zeggen "vaak" en een enkeling zegt "soms".

Leerlingen geven het volgende aan:

- Nabespreking in een klassengesprek.
- Verslaglegging (bv. CA, voorstellingsverslag).

²⁴ Leerlingen geven als antwoord "vaak" en "altijd". Leerlingen geven aan dat vaak alle materialen voorhanden zijn. Er zijn voldoende gereedschappen, muziekinstrumenten en ruimtes aanwezig.

(15. Vind je dat je echt op een kunst- en cultuurschool zit?)
Iedere leerling zegt "ja".²⁵

²⁵ Leerlingen geven het volgende aan:

- De school doet gewoon heel veel met kunst en cultuur!
- De sfeer is er weldegelijk en de mogelijkheden zijn groot.
- Er wordt in de onderbouw en bovenbouw heel veel aandacht aan besteed dat het zeker een kunst- en cultuurschool is.
- Hier kom je veel meer in aanraking mee dan op mijn vorige school.
- Ze doen hier meer met CKV en Kunst dan op MAVO
- Je merkt heel erg goed dat je op een kunst- en cultuurschool zit. Het hangt overal + we brengen regelmatig een bezoekje aan de ECI, etc.
- Er is een grote nadruk op, alhoewel de leerlingen die O&O kozen iets minder hiermee in aanraking komen.
- Ja, op deze school staat dat echt in de belangstelling! Dat vind ik SUPER.
- Dat zeker. Het programma is niet perfect, maar de school investeert zeker in kunst en cultuur, is duidelijk overal te zien.
- We hebben veel mogelijkheden voor het kiezen van kunstvakken.
- De school doet veel aan cultuur. Ze regelen bezoeken, optredens en we hebben ook veel cultuur op school.

Tips van leerlingen:

- Er mag wel meer geld aan de kunstvakken besteed worden, en iets minder aan O&O.
- Net nog wat meer aandacht aan besteden, dus bijv. toch wel om de 2 jaar een musical laten plaatsvinden.
- Meer samenwerking, meer leerlingen laten meebeslissen.